

ÉLETTÜNK

XIX évf. 4. szám (19. Jahrg., Nr. 4)

Az európai magyar katolikusok lapja

1987 április

P. SZÖKE JÁNOS SDB:

A „rendes feltámadás“

A cím Tamási Áron egy novellájáé. Főhőse Énekes Ferenc, a kocsis, meg Péter, a fia. Szegények, földhözragadtak és kivetettek voltak. Abban reménykedtek, hogy odaát, a feltámadásnál majd másként lesz: a földön utolsók voltak, ott majd első helyre kerülnek. Tévedtek, mert a feltámadáskor is volt sorrend: a szolga a mennyei bevonuláskor is utolsó helyre került. Az ilyen feltámadás nem tetszett nekik. Bánatosan visszafeküdtek a sírba és még ma is várják a „rendes feltámadást“.

A fiatal kereszténység nem vonhatta ki magát a Római Birodalom ellenséges és elnyomó politikájából. A tanúságtétel sok vérbe került. Helyenként még a hellenisztikus kultúra is hatással volt az első hívőkre. Óriási változásra volt szükség a keresztény tanítás elfogadásáig.

Gondoljunk csak Szisziphosz mitológiai hősré. Szemfüles és ravasz ember volt. Nemcsak a görög istenek rejtett terveit tudta kikémlélni, hanem embertársaival is nagyon kegyetlen volt: rabolt és gyilkolt. Azt a büntetést kapta, hogy az alvilágban súlyos sziklatömböt kellett egy meredek hegyre felhengerítenie. Fájdalmas meglepetés érte minden alkalommal, mert amikor már-már a csúcson volt: a kötömb mindég visszagurult. Talán még ma is gurigázik.

Amikor Krisztus belépett a történelembe, hamarosan megváltozott a pogány felfogás, mert az Ő szenvedése, keresztese és halála értelmet kapott a feltámadásában. Festus római helytartó Kr. u. 60 tájban jelentést küldött tevékenységéről a birodalom fővárosába, Rómába ezekkel a szavakkal: „A zsidóknak vitás kérdésük volt valami meghalt Jézust illetően, akiről Pál azt erősítette, hogy él“ (Ap Csel 25,19). Azóta rengeteg meghatározással próbálkoztak a kereszténység lényegét megközelíteni. Az igazságra mégis a pogány helytartó mutatott rá, az akkori keresztény felfogás értelmében, amelyről a Pál apostol ellen folytatott rágalomhadjárat alkalmából szerzett tudomást: A kereszténység lényege Jézus földi életének történelmisége, és csak az lehet keresztény, aki elhiszi, hogy Jézus Krisztus él.

A feltámadott Jézus tehát központi valóság lett és maradt a kereszténység számára. Szent Pál félreérthetetlen és világos szavakkal mutat rá a feltámadás fontosságára a korintusbeli hívőkhöz írt levelében: „Ha pedig Jézus Krisztus nem támadt föl, semmit sem ér a hitetek, mert még bűneitekben vagytok“ (1Kor 15,17). Krisztus megtestesülése és szenvedése tehát nem elegendő az üdvösségünkhöz. „Vétkeinkért halált szenvedett és megigazulásunkért feltámadt“ (Róm 4, 25), hogy mi is vele éljünk. A feltámadás titka által Jézus Krisztus társaságában az egész megváltott emberiség beléphet az életbe. Amit Ádám elveszített az eredeti bűn által, amit Tamási Áron kocsis hiába várt, amiért Szisziphosz szenvedett és amibe mi is mindannyian

belehalhatnánk, azt Jézus Krisztus dicsőséges feltámadása által visszaszerezte nekünk. Az élet legnagyobb operációja sikerült és a feltámadás örök életet biztosít minden megkereszteltnek.

Ez a konkrét húsvéti öröm nemcsak biztonsággal tölt el bennünket, hanem kötelez is valamire. A feltámadás kiváló teológusa, Szent Pál jól ismerte az emberi nyomort. Ő maga is küzdött ellene és félreérthetetlen tanítással megmutatja az utat: „Ha tehát feltámadtok Krisztussal, azt keressétek, ami odafönn van, ahol Krisztus ül az Isten jobbán. Ami odafönn van, arra irányuljon figyelmeitek, ne a földiekre“ (Kol 3,1–2).

Szép és felemelő ez a teológiai eszme-futtatás, állapíthatja meg valaki. A hétköznapi élet azonban mást mutat. Naponta tapasztalhatjuk a politikai és a társadalmi élet vad kinövéseit. A sok alleluja ellenére Keleten és Nyugaton civakodás és gyűlölet, izgatóság és önféjesség, terror és erőszak, elnyomás és bosszúállás, csepegő vér és vörös seb-

hely, alaptalan vád és hazugság, tapintatlanság és sértegetés uralkodik. Hová lett a megváltás?

Ezt a tényt nem is lehet letagadni. Szent Pál gondolatmenetét követve rájövünk az okra. Ő azt mondja, hogy mindez a régi, a nem megváltott ember tulajdonsága. Az apostol nem sokat síránkozik, hanem gyorsan megadja az ellenszert: „Mint Isten szent és kedves választottai, öltsetek magatokra szívbeli irgalmat, jóságot, alázatosságot, szelídséget és türelmet. Viseljétek el egymást és bocsássatok meg egymásnak, ha valakinek panasa van a másik ellen. Amint az Úr megbocsátott nektek, ti is úgy tegyetek. Mindezek fölött pedig szeressétek egymást, mert ez a tökéletesség köteleke“ (Kol 3,12–14).

Micsoda szédületes tanítása ez az apostolnak! Sokszor mondják vallásunkra, hogy nagyon nehéz. Biztosan igazuk van. Bármelyik vallást tekintjük, mindegyik sokkal elnézőbb az ember gyön-

(Folytatás az 5. oldalon)

Kolozsvári Tamás: FELTÁMADÁS

Tempera, 1427. Esztergom, Keresztény Múzeum

Húsvéti vers

Húsvét harangoz karcsú tornyainkon,
vérünk csapolta kemény hosszú böjt,
véreztünk mind a Krisztus öt sebével,
vérzik az Élet: ember és a föld.

Keresztre verve régi bűncinkért
poharunk epével, ecettel tele,
latrok között inaink szakadtán
bísszük: virrad már Húsvét reggele.
* Jegyzet az 5. oldalon.

Reggel. Mikor a sziklák megrepednek,
sírod fölött majd tündökölve állsz
megváltó Isten: szeretet, szabadság
s egy új világ újjongja: Feltámadás!

Húsvét harangoz karcsú tornyainkon,
Feltámadást és Életet ígér. —
Ne vedd el tőlünk megváltó hitünket
ibolyaillatos áprilisi szél.

Dutka Ákos*

Vasárnapi gondolatok

VIRÁGVASÁRNAPRA
(április 12)

„Amikor Jézus beért Jeruzsálembe, az egész város izgalomba jött. „Kicsoda ez“ — kérdezték“ (Mt 21,10)

Jézus Jeruzsálembe ért. Arra a helyre, ahol „Hozsanna Dávid fiának“ — felkiáltással vallották meg Őt az emberek — először — Megváltónak. Történelmi hely, történelmi idő — az isteni történelemben is. Mi is kerülhetünk életünk folyamán hasonló történelmi helyzetbe. Megvallottuk-e, megvalljuk-e Őt?

Az egész város izgalomba jött. Érezték a pillanat rendkívüliségét, magasztos izgalmát. Hiába, Isten, Jézus jelenléte izgalmatkeltő, rendkívüli és magasztos pillanat. Ha felismerjük.

NAGYCSÜTÖRTÖKRE
(április 16)

„Amikor Jézus Péter lábát meg akarta mosni, ő vonakodott: Uram, Te akarod megmosni az én lábamat?

Jézus azt felelte: „Most még nem tudod, mit teszek, később majd megérted“.

Az ember tusakodik Isten ellen. Úgy tartja, nem jó az, amit Isten tőle, vagy vele akar. E tartásból keletkeznek az emberi tragédiák — részben.

Az isteni szándék és vezetés megértése nehéz dolog. Még nehezebb várni rá. Mégis kell(ene) várni Istenre, és szándékának világhosszú válására.

NAGYPÉNTEKRE
(április 17)

„Amint Jézus megízlelte az ecetet, így szólt: „Beteljesedett“. És lehajtva fejét, kiadta lelkét“.

Jézus szenvedésének utolsó pillanatait az ecet ízlelése töltötte be kegyetlen fájdalommal közepett. Számunkra is jut az ecetből — esetleg halálunk óráján is. Hasonlókká válhatunk Jézushoz az utolsó pillanatokban.

„Beteljesedett“ a megváltás műve — reméljük, rajtunk is...

Kiadta engedelmes lelkét, amely viszatért Teremtő Atyja szeretetben váró karjaiba. Ez volt a feltámadás előfeltétele.

NAGYSZOMBATRA
(április 18)

„Az angyal így szólt az asszonyokhoz: Ne féljétek! Tudom, Jézust keresitek. Nincs itt. Feltámadt“. (Mt 28, 5–6)

Az asszonyok megrémültek az angyal láttán. Számunkra is rémítő, ha Isten dicsőségébe, vagy, ha annak hordozójára pillantunk. Öröm helyett félelem fog el.

(Folytatás a 2. oldalon)

PROF. DR. MEHRLE TAMÁS OP.:

Az interkommunió prolematikája

Az „Életünk” olvasói közül többen megkértek, hogy írjak valamit a ma sokat vitatott interkommunióról. Anynyi bizonyos, hogy ezek az interkommunióval kapcsolatos ellentétek és pártoskodások az öikuménizmus ügyének nemcsak hogy nem használnak, hanem ártanak is. Szomorú jelenség — talán épp a gonoszság titka tevékenységének tudható be (vö 2Tesz 2,3) — hogy épp az eucharisztia, mely keresztény életünknek az egységet és az erőt sugárzó titka, újabb ellentéteknek szolgál alkalmul.

Németországban és Svájcban a püspöki karok újabban, a Szentszék irányvonalaival egybehangzóan, tiltakozásukat fejezték ki a sok helyütt bevezetett interkommunió ellen. Így Svájcban egész protestáns egyházközösségek eljöttek a katolikus templomba és ott a katolikus papnál áldoztak, s előfordult az is, hogy a katolikus plébános híveivel együtt el-

ment a protestánsok templomába, hogy ott résztvegyen az úrvacsorán. A püspöki tiltakozás nyomán a szemrehányások, vádaskodások, kritikák egész özőne indult meg nemcsak protestáns, hanem katolikus részről is. Vádolják a püspököket, hogy visszaesnek zsinat-előtti magatartásukba, hogy az öikuménizmus kibontakozásának útját állják, hogy a híveknek az egységbe vetett bizalmát aláássák. A „lengyel pápát” pedig a vasfüggöny-mögötti maradisággal vádolják. Egyes katolikus írók is oly kifejezéseket használnak, oly stílussal élnek, melyek a politikában az ellenfél lejáratása érdekében használatosak. Egy közismert svájci katolikus lap a püspökök eljárását e provokatív szavakkal jellemzi: „Eingeladene werden ausgeden”. Különböben is, ahogy manapság a politikát sokszor utcai tüntetések döntik el, úgy sokan a teológiai problémákat is ellentétek, elégedetlenségek, lázongások szításával szeretnék megoldani. Pedig az ilyen szenvedélyektől fűtött, kétes értékű viták aligha fogják az egyházakat egymáshoz közelebb hozni, inkább kebelükben is szakadásokat idéznek elő.

VASÁRNAPI GONDOLATOK

(Folytatás az első oldalról)

HÚSVÉTVASÁRNAPRA (április 19)

„Mária Magdolna (az elmozdított kő láttán) elfutott Péterhez és Jánoshoz. Elvitték az Urat a sírból, és nem tudjuk hova tették — mondotta”. (Jn 20,2)

Gondolkodásunkban a halottra kő — vagy sírhant — való. Anynyira nem figyelünk Jézus szavára, hogy el sem tudjuk képzelni a feltámadást. Már a sírkő hiányának láttán is elfutunk. Ha létrejön egy isteni mű, megijednek az emberek. Nem is mernek arra gondolni, hogy Istennek nagyobb hatalma van, mint amit életünk folyamán megszoktunk. Tudomásul kell vennünk, hogy Isten számunkra „A szokatlan”, akkor is, ha egyesek ezt rossz néven veszik. Mint például Jézus feltámadását.

Hitünk „szemeit” kell nyitogatni, akkor jobban látjuk az isteni művet.

HÚSVÉT 2. VASÁRNAPJÁRA (április 26)

„Húsvétvasárnap ... eljött Jézus ... és így szólt: Békesség nektek” (Jn 20,19)

A tanítványok féltek a zsidóktól — írja a Szentírás. A félelem emberi tulajdonság, Jézus azonban örömmé és bátorsággá tudja változtatni — idővel.

Jézus megjelenésekor Tőle is féltek a tanítványok. Azt hitték, szellemet látnak. Jézus szól hozzájuk, hangját megismerik, s lassan békesség költözik felédült, nyugtalan lelkükbe.

Jó lenne, ha Krisztus békéjét komolyan vennénk napjainkban, perceinkben. Megvalósítása reánk tartozik, nem másra. Márcsak az öröm miatt is.

HÚSVÉT 3. VASÁRNAPJÁRA (május 3)

„Jézus megszólította a két tanítványt (az emmauszi úton): Miről társalogtok itt?” (Lk 24,17)

Az emberek emberi dolgokról társalognak. Istent figyelni és hallgatni kell.

A tanítványok csalódása határtalan volt Jézus halála miatt. De örömiük is, amikor felismerték feltámadását.

Istenről (talán) nem (is) lehet társalogni. Meg kell élni Őt, — nyitott szívvel.

Fejős Ottó

kadtak, a szeretet bizonyos mértékben áthidalja a még meglévő ellentéteket és állandóan arra serkent, hogy a teljes egység elérésén dolgozzunk. A szeretet irányítja figyelmünket arra is, ami bennünket a hitben összeköt, hogy ne csak azt lássuk, ami elválaszt. De ha az öikuménikus mozgalomban egymást vádoljuk, ha szándékaink tisztaságában kételkedünk, ha egyházaink évszázados hitbeli meggyőződéseit semmibe vesszük, ha a komoly teológiai dialógust szenvedélyes vitákkal helyettesítjük, ha elhamarkodott liturgikus újításokat vezetünk be, hogy így nyomást gyakorolva az egységet kikényszerítsük mi-

előtt ideje elérkezett volna, ha ezt teszünk, bizony nem a szeretet szellemében cselekszünk. Fennáll a veszély, hogy az ördögöt belzebubbal akarjuk kiűzni, a szakadást másféle szakadás teremtésével megszüntetni. Szívleljük meg mindig Szent Pál intelmét: „Mindezen fölül pedig szeressétek egymást, mert ez a tökéletesség köteléke” (2Kor 3,14).

A szeretetnek kell tehát irányítania az interkommunióra vonatkozó vitáinkat. De a szeretet önmagában nem oldja meg a felmerült nehézségeket. Ezért következő cikkeimben ismertetni fogom az interkommunió prolematikájának teológiai alapjait.

Liturgikus naptár

Szerkeszti: Boros László

A nagyhét három utolsó napját az egyház „Triduum sacrum”-nak nevezi, három szent napnak. Már az apostolok óta böjttel és külön istentisztelettel megszentelt napok voltak. A szentmise főtárgya csütörtökön az eucharisztia, pénteken a kereszt diadala, szombaton a feltámadás és a keresztség.

Április 16. Nagycsütörtök

A miseruha színe: fehér. Külön esti mise az Oltáriszentség szeretetére való örömteljes emlékeztetésül. Egyházi nyelven Coena Domini — Úrvacsora napjának nevezik. Történelmi fejlődés után ma a nagycsütörtöki liturgia

1. Ünneplés (a püspöki székesegyházban való olajszenteléssel egybekapcsolt) szentmiséből, „Missi Chrismatis”,
2. A közös szentáldozásból,
3. szentségi körmenetből,
4. az oltárok megfosztásából,
5. lábmosásból áll, amelyet azon előjárók végeznek alárendeltjeiken, akiknek Istentől adatott tekintélyük van, tehát a pápa, a megyéspüspök, rendfőnök.

Az esti szentmise külsejében fényes ünnepi jelleggel bír. Harangzúgás és orgonaszó mellett éneklék a Glóriát. Ezután azonban hirtelen elnémulnak a harangok a nagyszombati húsvéti Glóriáig. Három ostyát konszekrálunk, egyiket a miséhez, a másikat a nagypénteki liturgiához, a harmadikat a szentsír számára. Az áldozásnál a jelenlevő papok mindnyájan karinget és stólat vesznek fel és magukhoz veszik az Úr testét a celebráns kezéből, mert magánmiséket ezen a napon nem lehet mondani.

Április 17. Nagypéntek

A miseruha színe: piros. Csonkamise. Szigorú nagyböjti nap. A liturgiában a Nagypénteket Feria VI. in Parasceve-nek, azaz az Előkészület pénteki napjának nevezik. A kereszténység ezt az elnevezést csak egy napra, a nagypéntekre tartotta meg, mert ezen a napon készítette elő isteni Üdvöztőnk keresztalálával a húsvéti feltámadás dicsőségét. (Hebr. 7, 26,27) Ma ugyanis nincs felajánlás, mert ma nem kenyeret és bort, hanem az Üdvözítő maga-magát áldozza fel. A misében csak a tegnap előre átváltoztatott ostyával áldozik a pap. Innen a magyar „csonka-mise” név is. A mai nagypénteki istentisztelet főrészében Jeruzsálemből származik. A IV. században az egész csütörtöki éjszakát az olajfák hegyén töltötték, imádság és zsol-tárok mondásával; 7 órakor a Szentkereszt kápolnában az igazi kereszt-erelyét kitétték csokolásra; délután 3 óra táján az ó- és újszövetség szentírásaiból olvastak Jézus szenvedéseiről, és utána imádkoztak. Nyugaton a VIII. században átvették a kereszt tiszteletét és így alakult ki végleges formában a mai nap liturgiája.

A kereszt leleplezése. A nagypénteki liturgia középpontjában a keresztnek leleplezése és az előtte való hódolat áll, az „Adoratio Crucis”. Az igazi kereszt tiszteletének utánzása ez a szertartás.

Április 18. Nagyszombat

Mise az ünnepről. Glória. Húsvéti prefáció. A miseruha színe: fehér.

Eredetileg nem volt a zsolozsmán kívül semmi liturgia ezen a napon. Csak szombat este kezdődött a liturgia és ekkor egész éjjelen át tartott (pervigilium paschae). Közben kiszolgáltatták a

keresztség szentségét a hittanulóknak. A keresztelezés után az újonnan megkereszteltek a papsággal és a hívők seregével ünnepléses körmenetben égő gyertyákkal a baptistériumból a főtemplomba vonultak, ahol ünnepléses éjfél mise kezdődött. Itt már énekeltek az „Alleluját” és az újonnan megkereszteltek megáldoztak. A IX. században történt az első nagy változás, amikor a keresztséget már nagyjából gyermeknek szolgáltatták ki és ekkor az egész szertartást délutánra tették és a mise után elmondták a vecsernyét is, hogy ne kelljen megegyeszer elmenni a templomba.

A nagyszombati szertartások:

1. A feltámadást jelképező cselekmények,
2. a keresztség ünnepléses kiszolgáltatása,
3. az Allelujás mise.

A feltámadás jelképei: legelőször három szertartásban az Úr feltámadását akarja lelkünkbe vésné az Egyház. Ez a három szertartás: a) az új tűz, b) az új világosság, c) a húsvéti misztérium ünnepléses kihirdetése és a húsvéti gyertya.

a) Az új tűz. Kovából szikrát csíholnak és ezzel kis máglyát gyújtanak. A pap először is a tüzet áldja meg, aztán az öt tömjéngyertyát és a húsvéti gyertyát, melyekre a későbbi szertartások alatt lesz szükség.

b) A húsvét kihirdetése. A húsvéti szent gyertyának liturgikus dicsőítése és a gyertya meggyújtása által éri el tetőpontját. A diakonus beilleszti a megszentelt tömjénzemeket a gyertyába, majd meggyújtja a gyertyát a szentelt tüzzel. A húsvéti gyertya tűzével meggyújtják a hívek kezében levő gyertyákat, miközben körmenettel vonulnak be a templomba. A bevonulás szertartása alatt a templom bejáratánál, majd a templom közepére érve, harmadszor az oltárnál megáll a körmenet. A pap éneklése: „Krisztus világossága!” a hívek válasznak: „Istennek legyen hála!” Ezután a pap a húsvéti gyertyát tartójára helyezi és eléneklék az „Exultet” kezdetű húsvéti dicsőítet.

c) A keresztút megszentelése. A szentelési ének alatt felosztja a pap kezével a vizet négy irányba, jelezve, hogy az új paradicsom kegyelmi folyamata a világ minden tája felé megoszlik. Megérinti aztán kezével, annak jeléül, hogy azt Isten kegyelme érintse és megszentelje. Ezután keresztalakban háromszor rálehel a vízre Isten áldásának jeléül, hogy az a víz fölötte szétáradjon. Most a húsvéti gyertyát háromszor vízbemártja.

Az Allelujás mise. Egyike a legrégibb időkből származó miséknek. A Glória eléneklésére az orgona hangja ismét megszólal. A tornyokban a harangok is megkondulnak. Nagyszombaton van nálunk a feltámadás szertartása is, mely Magyarországon és Németországon kívül nem ismeretes. A pap a szentsírnál kitett Oltáriszentséget kezébe véve háromszor éneklék: Pax vobis, ego sum. Alleluja. — Béke veletek, én vagyok. Mire a kar feleli: Nolite timere. Alleluja. Ne féljete. Alleluja. Majd a pap éneklék: „Feltámadt Krisztus e napon” ... s a szentséggel körmenetet tartanak a templomban, néha a templomon kívül s visszatérve szentségi áldás fejezi be az ájtatosságot.

(Folytatás a 3. oldalon)

ADRIÁNYI GÁBOR:

Paskai László primási kinevezésének körülményei

II. János Pál pápa ez év március 6-án Paskai László kalocsai koadjutor, azaz kiségitő-érseket esztergomi érseknek, Magyarország primásának nevezte ki. Ezzel a kinevezéssel betöltődött az az űr, amelyet Lékai László bíboros 1986. június 30-án bekövetkezett halálával a magyar egyházi hierarchiában hagyott maga után. Az a körülmény, hogy az utód kinevezése kereken nyolc hónapot vett igénybe, arra utal, hogy ez nem volt problémamentes.

Kevésbé ismeretes, hogy Lékai bíboros utolsó éveiben súlyos szívbetegekben szenvedett – minthogy életének is egy szívroham vetett véget – de ez a tény nem maradt titokban a magyar ál-

Új magyar főpásztorok

P a s k a i L á s z l ó 1927-ben született Szegeden. Itt végezte el a gimnáziumot a piaristáknál. Teológiai tanulmányait, mint ferences rendtag, Gyöngyösön kezdte és a budapesti Központi Szemináriumban fejezte be. 1951-ben szentelték pappá, egy év múlva a budapesti Hittudományi Akadémián doktorált. 1955-től Szegeden szemináriumi prefektus, majd spirituális. 1965-ben lett a budapesti Központi Szeminárium spirituális és a Teológiai Akadémián a filozófia rendkívüli-, 1967-től rendes tanára. 1973 óta a Központi Szeminárium rektora volt. VI. Pál pápa 1978-ban nevezte ki a veszprémi egyházmegye apostoli adminisztrátorává, egy évvel később pedig veszprémi megyéspüspökké. 1982 áprilisától a kalocsai főegyházmegye utódlási jogú érsek-koadjútora. Jelmondata: „In virtute Spiritus“ (= A Lélek erejében).

Paskai László esztergomi érsekké való kinevezésével egyidőben II. János Pál pápa Marosi Izidort váci megyéspüspökké-, és Dankó Lászlót c. püspökké, kalocsai apostoli kormányzóvá nevezte ki, – a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa előzetes hozzájárulásával.

Marosi Izidor 1916-ban szüleinek 10. gyermekeként látta meg a napvilágot Tiszakécskén. Teológiai tanulmányait Rómában kezdte és Vácott fejezte be. Itt szentelték pappá 1941-ben. Pályája során több helyen volt hittanár, majd kórházi- és táborigénylő (1943–45). Plébánosként Homokon, Szentlőrincen és 20 éven át Izsákon működött, 1977 óta mint a kecskeméti főplébánia plébánosa. 1979-ben szentelték váci segédpüspökké.

Dankó László 1939-ben született Szarvason. Középiskoláit a kecskeméti piaristáknál, teológiai tanulmányait a budapesti Hittudományi Akadémián végezte. 1963-ban szentelték pappá. Doktorátusát „summa cum laude“ eredménnyel szerezte meg. Előbb Szegeden szemináriumi prefektus és teológiai tanár, majd a római Lateráni Egyetemen morális pasztorális tárgyból kap újabb diplomát. Hazatérve Szegeden működik, 1972-től a budapesti Központi Szeminárium spirituális, 1977-től a Szegedi Szeminárium rektora. 1979 őszén lett a római Pápai Magyar Intézet rektora. A Szentatya 1983-ban pápai prelátussá nevezte ki.

Nyugdíjba vonulásuk folytán dr. Bánk Józsefet a váci megyéspüspöki-, dr. Belon Gellértet pécsi segédpüspöki tiszte alól felmentették.

lami hatóságok előtt. Ezek tehát már Lékai primás életében gondoltak utódra. Minden jel arra mutat, hogy az utódot Paskai László személyében vélték megtalálni és éppen ezért mindjárt a bíboros halála után működésbe is léptek. A Magyar Püspöki Kar titkárát, Cserhádi József pécsi püspököt, – aki sokáig az állam részéről utódnak volt kiszemelve és aki korábban maga is szívesen elvállalta volna a primási méltóságot, de aki most korára és betegségére való tekintettel arról egyszer és mindenkorra lemondott – megnyerték a gondolatnak: válasszák meg a magyar püspökök a Magyar Püspöki Konferencia elnökének Paskai Lászlót. Ez aztán július 8-án, Lékai bíboros temetését követő rendkívüli püspökkari értekezleten meg is történt. Mint ismeretes, ennek a választásnak azonban szépséghibái is voltak.

A magyar püspökkari szabályzatok értelmében a Püspöki Konferencia elnöke a mindenkorai magyar primás. Ha nincs primás, akkor ebben a méltóságban a mindenkorai rangidős érsek következik, Ijjas József kalocsai érsek 85 éves korára és betegségére való tekintettel ezt a hivatalát nem vállalhatta el. Kádár László egri érsek sem, mert rákos megbetegedése már az utolsó stádiumba lépett és 3 hónappal később meg is halt. Ezután elnöknek Bánk József váci érsek-püspök következett volna. Cserhádi püspök az említett értekezleten azonban nem várta meg ennek megérkezését, hanem korábban megnyitotta az értekezletet és Bánk érsek, volt egyházi jogi professzor könyveire való hivatkozással a meglepett püspököknek Paskai Lászlót terjesztette elő választásra, amit azok meg is tettek. A püspökök természetesen tisztában voltak avval, hogy Cserhádi püspök előterjesztése az Állami Egyházi Hivatal beleegyezésével, ha nem éppen egyenes kívánságára történt. Amikor Bánk érsek késve megérkezett, akkor a tényen már nem tudott változtatni, csak annyit jegyzett meg, hogy az ő írásai éppen ennek a választásnak mondanak ellent.

Paskai László a Magyar Püspöki Konferencia elnökévé való megválasztása még nem prejudikálta természetesen primási kinevezését, jöllehet a magyar állam és a püspökök nagy része is éppen ezért értett választásával egyet.

Az évszázados gyakorlat Magyarországon ugyanis az, hogy a magyar egyházi hierarchia élére mindig tapasztalt, kipróbált embert állítanak. Márpedig éppen a tapasztalat szót Paskai érsek kinevezése ellen. Ő ugyanis mint veszprémi püspök, majd mint kalocsai koadjutor érsek sokak szemében az állami hatóságokkal és szervekkel szemben túlságosan engedékenynek tűnt. Szemére vetették, hogy míg más püspökök tárgyalásaik közben nagyobb ellenállást, keménységet mutattak és több engedményt értek el, addig ő nem tudott kézfelfogható eredményt felmutatni. Sokszor még saját papjai is panaszkodtak, hogy nem tudott segíteni rajtuk.

Jól tudta tehát Paskai László is, hogy primási kinevezése nem fog simán menni. Ezért szeptember közepén lesietett Rómába, ahol a pápa őt 19-én magánkihallgatáson is fogadta. Nyilvánvaló, hogy a pápa nem csak személyét kívánta közelebről megismerni, hanem egyházpolitikai, pasztorális és egyéb elgondolásait is. Úgy látszik, Paskainak nem

sikerült a pápa és a római Kúria aggodalmait eloszlatni. Ugyanis október 9-én fogadta Kádár János párttitkár az éppen Budapesten tartózkodó Franz Köning bíborost, volt bécsi érseket és egy óras beszélgetése elsősorban a magyar primási hivatal betöltésének szólt. Ezzel egyidőben – október 5-e és 9-e között – Paskai László egy magyarországi zarándoklat címén újra Rómában tartózkodott. Itt ismét alkalma nyílt arra, hogy a Kúria embereivel találkozzék.

Minden jel arra mutat, hogy a tárgyalások a primási hivatal és az időközben megüresedett, illetve közvetlen üresedés előtt álló püspökségek betöltésének kérdésében megfeneklettek. Az Egyházi Hivatal elnöke, Miklós Imre államtitkár ugyanis arra szánta el magát, hogy egy nagyobb delegációval maga utazék Rómába. Mint később nyilatkozatában hangsúlyozta, december 8-a és 12-e között a Vatikánban a megüresedett és üresedésben lévő püspökségek betöltéséről teljes nyíltsággal tárgyalt és ezekben a tárgyalásokba Casaroli bíboros-államtitkárán kívül a jezsuita generálist, a Nemhívók Titkárságának elnökét, Etchegaray bíborost, a pápai különmegbízottat, Cheli érseket és a cisztercita szerzetesek római generális apátját, a magyar Zakar Polikárpot is belevonta. A pápa Miklós Imrét december 12-én magánkihallgatáson is fogadta. Időközben az esztergomi egyházmegye ideiglenes kormányzója, Fábrián János káptalani helynök is járt Rómában és nézeteit, valamint a püspökök véleményét, illetve a kormány kívánságait a pápának is előadta.

II. János Pál pápa Paskai érsektől úgy látszik bizonyos garanciákat követelt és bizonyos ígéreteket várt el, mert 1987. február elején Paskai ismét Rómában tartózkodott és 5-én újra magánkihallgatáson volt a pápánál. De II. János Pál pápa még ennyivel sem érte be, hanem a magyar kormánytól is bizonyos engedményeket követelt, amiknek rendezésére, illetve a felmerült problémák elsímitására maga László György miniszterelnök ment Rómába. Egy lépés, amire 1927 óta, Klebersberg Kuno miniszter Serédi primás kinevezésével kapcsolatos római útja óta nem került sor! Február 19-én II. János Pál pápa a magyar miniszterelnököt magánkihallgatáson is fogadta, és ha a látszat nem csal, akkor sikerült neki a Szentszék aggodalmait eloszlatni.

Ezek után már nem volt akadályának, hogy a pápa március 6-án Paskai Lászlót esztergomi érseknek, Magyarország primásának nevezze ki.

Mivel a magyar primási méltóság nincs jogilag, csak a hagyomány által a bíborosi méltósággal összekötve, úgy a kinevezés körülményeiből arra lehet következtetni, hogy a pápa evvel várni fog. És amennyiben az új primás nem felel meg várakozásának, úgy el fog ettől a rangemelésről tekinteteni. Ez legutóbb 1842-ben következett be, amikor XVI. Gergely pápa Kopácsy József primásnak janzenista elveire való hivatkozással a bíbort megtagadta.

Hibaigazítás: Múlt számunk „Kérdések“ c. cikkében értelemzavaró hiba csúszott. Az 5. oldal 2. hasábján a 4. pont idézete helyesen: „a hazánkban kialakult együttműködés elvi engedmények nélkül jött létre“...

† IRÁNYI LÁSZLÓ PÜSPÖK

Szomorúan és váratlanul érintett bennünket a hír, hogy március 6-án, pénteken a déli órákban Kölnben, 64 éves korában, váratlanul meghalt dr. Irányi László, a hazájukon kívül élő katolikus magyarok püspöke. A külföldön élő magyarok főpásztora 1923 április 9-én született Szegeden. Gimnáziumi tanulmányai után a kegyestaniórendbe lépett. 1944-ben a Vöröskeresztrel került külföldre. Rómában fejezte be teológiai tanulmányait, és ott is szentelték pappá 1948. március 17-én. Ezután az Egyesült Államokban alapított magyar piarista gimnáziumnak volt tanára, a külföldi tartomány főnöke és rendi tanácsos.

II. János Pál pápa 1983 tavaszán nevezte ki a külföldi magyarok püspökévé. Nevenapján, 1983. június 27-én szentelték Washingtonban.

Azóta igyekezett a külföldi magyarok lelkipásztori ellátását biztosítani, járta a világot, felkeresve a szétszórta magyar közösségeket. Február végén jött át Európába, hogy résztvegyen az európai magyar főlelkész konferenciáján Kölnben. Kölnbe azért utazott, hogy jelen legyen az európai magyar cserkészvezetők találkozóján. Rosszulléte azonban megakadályozta ebben. Szívroham végzett vele.

Személyében a külföldi magyarság első püspökét gyászolja.

LITURGIKUS NAPTÁR

(Folytatás a 2. oldalról)

Április 19. Húsvétvasárnap

Húsvét az ünnepek ünnepe. Az egyházi ének kimagasló pontja. Krisztus saját erejéből támadt fel sírjából. Soha nem hallott és látott csoda ez. A húsvéti liturgiának lényege és tartalma, tehát Krisztus dicsőséges feltámadása és ezzel a bűn és a halál hatalmából való megváltásunk befejezése.

Már az ősegyházban ezt az ünnepet SOLEMNITAS SOLEMNITATUM-nak, az ünnepek ünnepeinek nevezték. A liturgiában a neve Dominica Resurrectionis, a mi Urunk feltámadásának napja. A Húsvét német neve az angolszász Ostara vagy Eastara nevű istenség nevéből származik, ami a kezdődő világosságot, vagy a tavaszt jelentette. A magyar neve pedig abból származik, hogy húshagyókedd óta ma vettek először húst maqukhöz buzgó őseink.

Április 20. Húsvéthétfő

Mise az ünnepről. Glória. Húsvéti prefáció. A miseruha színe: fehér. Ma már a hétfő is csak egyes vidékeken ünnep, munkaszünettel.

Április 26. Fehérvásárnap

Mise a vasárnapról. Glória. Crédó. Húsvéti prefáció. A mai vasárnap tulajdonképpen húsvét kis nyolcadának befejező ünnepe. Ilyenkor tették le a fehér ruhát az újonnan keresztelek. Innét a vasárnap neve is. Ezzel függ össze, hogy a gyermekek sok helyen a mai nap járulnak a szentáldozáshoz. Ha adósak volnánk a húsvéti szentáldozással, Krisztus szavai vezessenek el a győntatószerkezhez, hogy katolikus életünk egyik alapkötelességének, mely nélkül nem lehetünk élethű katolikusok, eleget tegyünk.

TELEKI BÉLA:

A házasság

A csalárendszer szempontjából a zárt és a nyitott típus ismertetése után (februári számunkban) fontos még megemlíteni a nagy és kis családtípust.

NAGY ÉS KIS CSALÁDTÍPUS

A nagycsaládot patriarkális családnak is nevezhetjük, mert a múltban általánosabb volt és az apa szerepe többé-kevésbé kihangsúlyozottabb, mint az anyáé. Ennek a típusnak számtalan változata van, kezdve a kínai vagy japán nagycsaládokon, amelyek esetenként egy-egy falut alkottak, a mai modern európai nagycsaládig, ahol esetleg három nemzedék (nagyszülők és szülők) élnek egy háztartásban.

A történelmi nagycsalád még a század derekán is élt a Mátra és Bükk községeiben, pl. Ivádon, de a Kisalföldön is. Eredetileg családok közössége, ahol rendszerint a legidősebb férfi volt a „családfő”, a családok együttesének, vérségi alapokon álló szövetkezetének igazgatója. Irányítása alá tartoztak felnőtt és házas gyermekei, esetenként unokái is.

Napjainkban a nagycsalád leszűkített változatban él tovább, ahol a fiatal pár nemcsak átmenetileg él közös lakásban egyikük szüleivel, hanem közös háztartást alkotnak.

Föltételezhetőleg ez a családtípus közkedveltté válik. Korunkban a nagyszülők és nyugdíjasok még aránylag „fiatalok”. A munkaviszonyban levő szülők számára lehetnének: a házkörül és háztartásban jobbik, a gyermekgondozásban sokkal megfelelőbb segítség, mint pl. a gondozónő. Jól jön az élet terhével bírkózó szülőknek a nyugalmazott nagyszülők óvó-intő példája, élettapasztalatra épülő tanácsa. Unokáik biztonságnyújtó nevelői, sőt barátai is lehetnek. Ehhez persze jól össze kell venni a lépést az ifjabb párral: tisztázni a szerepeket, életmód kérdéseit és összehangolni a gyerekek nevelésmódjáról alkotott elképzeléseket.

A nagycsalád ezen változatának buktatói is vannak: egy-egy féltékeny, kicsinyes nagyszülő, gyermekének sírásója és unokáinak elkényeztetője is lehet, aki többet árt, mint használ.

Mindenféle nagycsalád ellen a fő kifogás az asszonyok hátrányos helyzete, ami természetesen nem légből kapott megállapítás. Az viszont más kérdés, helyes-e idealizálni és példaképpül állítani a kiscsaládokban „felszabadított” nő és anya helyzetét, aki önálló munkaviszonyban áll. Előny-e a nő számára, ha egy helyett két munkakört tölthet be? S tegyük fel, hogy ezen az áron megszűnt a férjétől való kiszolgáltatottsága, de nem lépett e helyébe egy sokkal bonyolultabb függőség? Annyi embertől függ, amennyitől csak a munkahelyen függhet; férfijtől és nőktől egyaránt.

A nagycsaládnak vitathatatlan előnyei vannak: erős a biztonságot és támaszt adó jellege. Nemcsak betegeket és öregeket támogat, felkarolja és kiegészíti a szülőket hilvesi és szülői feladataikban. Biztonságos alap ez a gyermeknek is, amelyre támaszkodva egészségesen fejlődhet. Beilleszkedhet a társadalomba, mert a nagycsalád a társadalom tökéletes tükörképe. Emellett a nagycsalád tartósabb, az anyagiakat is könnyebben előteremti, mint a kiscsalád. Ha pl. az egyik szülő távol van vagy meghalt, az özvegy és a gyermeke is felnézhetnek és támaszkodhatnak más felnőttekre a cs-

ládán belül. Ugyanakkor a nagycsalád kordában tartja a házaspárt, és fegyelmet szab a gyermekeknek.

A nagycsalád rendszerében sem minden arany: irányítása nagyobb ügyességet követel, szükséges hozzá megfelelő anyagi alap, a súrlódás lehetősége is több, ha nem is mélyebb, mint pl. a kiscsaládban.

A kis családtípust egyes szociológusok „mai családnak”, mások „magcsaládnak” is nevezik, ahol csak a két szülő, esetleg néhány gyermekkel él egy fedél alatt.

Ennek a családtípusnak is sok a változata.

Magyarországon a kb. 2,953.000 családból 1,038.000 gyermeknélküli, ezt követi a 913.000 egygyermekes, 634.000 kétgyermekes, s végül a családok 3 százaléka a többgyermekes.

A gyermektelen és egy-gyermekes házasságoknak jelentős, talán az egyedüli előnye az anyagi könnyebbség és az ennek kapcsán elérhető szórakozási és élvezeti lehetőségek. Ugyanakkor, ez a családtípus felkiáltó jele a nemzet elhalásának és a társadalmilag beszűkült tudatnak. Érdekesek Fekete Gyula szociológus megállapításai: Miért nem válnak egyesek gyermeket és miért válnak csak egyet? Sorjában önző motívumok: mehessek színházba, én ehessen meg a narancsot... Egyéb okai is lehetnek.

A nevelés szempontjából az egyik hátrányos helyzetben vannak és veszélyeztetettebbek. Egy fiatal óvónő így vall: „Borzalmasan rossz egyedül. Én végigszenvedtem egykeségemet. Ha a szülők nagyon meg akarják büntetni gyermeküket, hagyják testvér nélkül. Menyit sirtam testvér után. Hogy fájt, amikor láttam a szomszédban boldogan hancúrozó négy testvért. Komolyan elhatároztam, ha férjhez megyek, legalább hét gyermekem lesz”.

Az egyik szülő is elveszti a vámon azt, amit megtakarított a réven. Figyeljük ezt meg a gyárigazgató Sándor és mérnök beosztottja Zsolt, beszédjében: S.: Megáll az eszem, hogyan merted válni az ötödik gyereket is. Nekem ez az egy is a fejem tetején jön ki! Zs.: Könnyebben felnevelem én az ötöt, mint te az egyetlen. A gyerekek egymást nevelik, de szüeteiket is segítik.

Komoly veszélyt jelenthet a támasznélküliség. Minél kisebb a családtagok száma, annál kiszolgáltatottabb lehet a család. A végleteket nehezen kerüli el: vagy bezárkózik önző önmagába, vagy nyitottá lesz, mint a piac, hogy elkerülje az állandóan fojtogató magányosság, gyökértelenség érzetét.

A gyermeknevelés szempontjából aggasztó, hogy az egy-két gyermekes szülők nagy része testvérpótlókként igyekszik mindent megadni gyermekének: elhalmozza fölösleges ruhákkal, drága játékszerekkel stb. Így azután gyermeke magatartását és társadalmi beilleszkedését teszi kérdésessé: önző, fegyelmezetlen és követelőző embert nevel.

A többgyermekes családnak mik az előnyei? Soroljuk ide egy nyolcadikos elemista leány dicsekvését: „Nekem mindenem megvan! Van öcsém, bátyám, húgom és néném. És én azt hiszem, ez a minden!”

Pszichológiai és pedagógiai szempontból úgy a szülőkre, mint gyermekeikre nézve jóval előnyösebb a több, legalább három-négy gyermekes család. A kom-

GYERMEKEKNEK

Kedves Gyermek!

A nagyhét szomorúan végződik. Jézus Krisztust keresztre feszítik. Halálával megvált bennünket a bűn állapotából és ismét Isten hűn szeretett gyermekei lehetünk. Jézus nem tűnt el halála után a sírban, mint az emberek. Elmondom, mi történt vele. Figyeljete jól!

Jézus föltámadása

Szombat elmúltával, a hét első napján virradóra, elment Mária Magdolna és a másik Mária, hogy megnézzék a sírt. Akkor nagy földindulás támadt. Az Úr angyala leszállt az égből, elhengerítette a követ és ráült. Tekintete olyan volt, mint a villám, ruhája mint a hó.

Az angyal így szólt az asszonyokhoz: Ne féljete! Tudom, Jézust keressétek, akit keresztre feszítettek. Nincs itt. Föltámadt, ahogy mondta.

Szándékom

Jézus föltámadása a legnagyobb csoda. Ezért Húsvét az egyházi év legnagyobb ünnepe. Én is megmutatom örömmel, meggyújtok egy húsvéti gyertyát otthon, családommal húsvéti énekeket énekelek és felállítok egy képet a feltámadt Jézusról.

Imádság

Jézus él és Vele én is.

Halál, hol van a te fullánkod?

Jézus él és majd engem is feltámaszt halottaimból.

Szavio Domonkos megjelenik apjának és Szt. Don Bosconak

Egy hónappal halála után, egy éjszaka, Domonkos megjelent apjának. Az apa szívesen mesélt erről: Egy éjszaka sokáig ébren feküdtem, hirtelen, mintha a szoba mennyezete megnyílta, nagy fényességben, mosolyogva, vidám arccal, megjelent Domonkos. Magamon kívül voltam a meglepetésszerű viszontlátástól. „Ó, Domonkos, — szóltam — hogy vagy? Hol vagy? Az égben vagy már?” „Igen, — válaszolt — valóban az égben vagyok.” „Imádkozz érettünk, hogy egyszer mind egyesülhessünk”. „Imádkozz, apám!”

Húsz év múlva, 1876. december 6-án Don Bosconak jelent meg Domonkos, sok fiatal szent kíséretében Turinban. Földöntúli szépségben, ragyogó fehér tunikában, fénylő övvel. Don Bosco nem győzött csodálkozni. Megkérdezte Domonkost, miért visel ilyen szép ruhát, piros övet. Domonkos helyett egy égi kórus válaszolt:

„Körülkötötték testüket, ruháikat a Bárány vérében mosták. Érintetlenek és követik a Bárányt, ahová az megy”.

Most megértette Don Bosco, hogy a csorbátlan tisztaság erénye ugyanolyan jutalmat nyer, mint a mártírok a mennyben.

munikáció elevebb, életkedv és emberközelség uralkodik. A szülőknél is komoly humánus érzületek érnek be: áldozatkészség, közösségért érzett felelősségtudat stb. Ebben a légkörben az önzetlenségre, megbocsátásra, közösségtudatra, önfegyelmzésre stb. való nevelés gördülékenyebb, hisz a család mindennapi élete egyszerű gyakorlótér. A szülőtől kevesebb erőfeszítést igényel, mert a gyermekek egymást is formálják: lemondásra, alkalmazkodásra szorítják. Milyen sok emberi erény talaja lehet a többgyermekes kiscsalád, szépen bemutatja a hétgyermekes apa, Varga Domonkos Kölyökkóstogató és Kutyafülűek című könyveiben.

Akinek megbocsájtjátok bűneit, bocsánatot nyert

Estefelé, még a hét első napján, együtt voltak a tanítványok, zárt ajtók mögött, mert féltek a zsidóktól. Akkor eljött Jézus, közéjük lépett és így szólt hozzájuk: „Békesség nektek!” E szavakkal megmutatta nekik kezét és oldalát. Az Úr láttára öröm fogta el a tanítványokat. „Békesség nektek” — ismételte. „Amint engem küldött az Atya, úgy küldelek én titeket”. E szavak után rájuk lehelt és folytatta: „Vegyétek a Szentleket. Akinek megbocsájtjátok bűneit, bocsánatot nyert, akinek pedig megtartjátok, az bűnben marad”.

Szándékom

Jézus feltámadása után, amikor először jelent meg az apostoloknak, felhatalmazta őket a bűnök megbocsájtására. Először Neki kellett meghozni a végtelenül értékes, engesztelő áldozatot. Látnod mibe került Jézusnak az áldozat? Te is értékelj ezt, gyónjál meg havonta.

Imádság

Köszönjük neked Urunk Jézus Krisztus, hogy halottaidból föltámadtál, hogy nekünk és a világnak éljél. Te befejezted földi működésedet; felhatalmaztad tanítványaidat a bűnök bocsájtására.

Bocsájt meg általuk a mi bűneinket és fogadj minket tisztán kegyedbe, hogy szent országodat elnyerjük.

Ki volt Cottolengo József?

Sok fiatal jön minden évben Turinba annak a papnak a szellemét megsejteni, aki a szegényekért feláldozta életét.

1827. szept. 2-án érkezik Milánóból a postakocsi. Egy fiatal nőt, aki gyermeket vár, egy rejtélyes betegség miatt a férje egy piszkos helységben kell elhelyezze, ahol részegek és lezüllött alakok lézengenek, akiknek nincs lakásuk.

Cottolengo lelkész hozza a betegek szentségét. Az orvos már csak az anya halálát tudja megállapítani. Az újszülöttnek is, akit a pap már megkeresztelt, késő már minden segítség. A dupla haláleset, az öt árva gyermek sírása, — és a Turin városát átkozó férfi, amely nem tudott segítséget nyújtani, — majd megszakítja a lelkész szívét. Elmegy a Szűz Anya oltára elé, imádkozik, gyertyát nyújt és hirtelen felismeri hivatását. Két kis szobát bérel Turin központjában, hogy elláthassa azokat, akiket a kórház nem vesz fel. Még ma is ezek a házak — „Isteni Gondviselés” néven — látják el a Felső-Olaszország szegényeit. 3.000 kedvesnővér ápolja a betegeket. Saját szemínáriumuk van.

Láthatjátok, vannak emberek, akik elfogadják és felhasználják Isten kegyelmét. Te is lehetsz ilyen. Gondolkozz, hogyan lenne ez lehetséges?...

A jó Isten kegyelmét kívánja számodra:

Erzsébet testvér

Több gyermek vállalása esetében, anyagilag hátrányba kerülhet a család, még akkor is, ha a gyermekek egymás ruháit és lábbelijét szaggatják, vagy ha mindkét szülő kereső viszonyban lenne.

Beszélhettünk volna még a családok másféle osztályozásáról is. Társadalmilag hasznos lett volna szóvátneni a falusi, a városi munkáscsaládot és az utóparaszti családot. A vallások szempontjából üdvös lett volna prizma alá helyezni a vallásos, vallásos-nemvallásos és a nemvallásos családot. Viszont megelégedhetünk a feni csoportosítással, mert minden más nézőszögből vizsgált család vagy nyitott és zárt, vagy kis-, illetve nagycsalád. (Folytatjuk)

SCHERMANN RUDOLF:

Riport az örök életről

ALBERT CAMUS, VAGY:
ÉLET A NAGYLÁNGON!
(Folytatás)

Vannak mindenesetre olyanok, akiknek élete valamely hűvösre forduló pillanatában közömbössé válik, hogy tüntet-e valaki az atombomba ellen vagy sem. Régimódiásan: felakasztják vagy fejbélövik magukat, mert megcsalta őket az, akit szerettek.

Legalábbis érdekes, hogy a halott Isten nyomában keletkező úrben milyen tehetetlenül áll az ember. S hogy a régi gátak helyébe minden erőlködése ellenére sem tud újakat emelni. Tehetetlenségére semmi nem vet annyira fényt, mint azon erőtlen pátoszba fúló fennkölt frázisok, melyekkel e problémáról beszél.

Amikor XVI. Lajos alakjában az Isten kegyelméből való császárság s vele az Isten a vesztőhelyre jutott, Saint Just így papolt a vallás helyére lépő hit erkölcsi programjáról: „Az a célunk, hogy a dolgok olyan rendjét teremtsük meg, hogy egy általános jóra való mozgalom keletkezzék”. A jóra való mozgalom levágott fejek gurulásában nyilatkozott meg, — Saint Just parancsára.

S koncentrációs táboroktól-, deportációkkal-, agyonlőtt menekültektől-, kirakatperektől füstölgő agyunk semmiképp nem kapható olyan naív szövegekre, mint hogy „a rendességre nem kell törvényekkel „kényszeríteni” — ahogy Camus véli.

Később úgy látszik maga is kételkedni kezdett effajta kijelentései igazában. A forradalmak tanulmányozása ahhoz a belátáshoz juttatta, hogy a „féktelen szabadságból a féktelen despotizmusba jutok”. Az abszurd világban határtalan szabadságát élvező ember számára egyetlen törékeny korlát emelhető: a jámbor intelem, hogy legyen rendes. Ami, hogy camusi iróniával éljünk, valamivel több, mint hogy „ismerd meg magad” és sokkal kevesebb mint a papi figyelmeztetés, hogy „légy erkölcsös” az istenfélő ember számára.

Camust nemcsak az érdekli, hogyan lehet Isten nélkül rendesnek lenni a tökéletes szabadság és magunkrautaság világában, hanem továbbmenve: lehet-e Isten nélkül is szentté lenni? Nemcsak a bűn vagy nem bűn fogalma

A RENDES FELTÁMADÁS

(Folytatás az első oldalról)

gével szemben. Hol hirdetik és gyakorolják ma nyilvánosan az alázatosságot, amikor mindenki hatalomra tör? Hol becsülik meg a türelmet, amikor ferde szemmel néz az utas a buszban ülőre, ha előtte szállt fel? Hol lehet ma alamizsnáról beszélni, amikor mindenkinek egy tóparti üdülő kell? Hol látjuk ma a vasárnap becsületes megszentelését, amikor a kirándulás a legfontosabb hétvégi program? Ez a szigorú vallás, amelyik megköveteli az értelem és az akarat fékentartását, még azt is joggal kérhetné tőlünk, megfelelő időben, hogy Jézusért életünket is föláldozzuk; de olyasmit is ígér, amit ezen a világon senki nem tehet: Ha Jézus Krisztus föltámadott, mi is föltámadunk, vagyis a halálban elvesztett életet egykor dicsőségesebb formában újra megtaláljuk.

MEGJELENT

● **FEJŐS OTTÓ** második verseskötete „Áttetsző fény” címmel. Az illusztrációkat Szaniszló Júlia készítette. Ára: 21.— DM. Megrendelhető az Életünk címén.

szorul újabb magyarázatra, át kell értékelni olyan fogalmakat is, mint a felebaráti szeretet. Helyét egy vallási fogalmazásmódotól megtisztított világban a szolidaritásnak, az emberieségnek kell elfoglalnia. Lendítőereje nem Isten példája és parancsa lesz, hanem az ember altruista hajlamaira és büszkeségére való apellálás.

Rieux doktor Camus Pestisében ilyen hitetlen szent. A betegség kódéba burkolt bezárt városában újra és újra vívja naponként elkéseredett küzdelmét a halál ellen. Nem tagadja, hogy a büszkeség hajtja erre. Azt is tudja, — ahogy barátja, Tarrou fogalmazza — hogy „győzelmei mindig részlegesen maradnak”. „De ez nem ok arra — feleli — hogy a küzdelmet feladjuk”. Tagadhatatlan, hogy egy ember életét kitöltheti ez a küzdelem. A sziszifuszi harc a halál ellen, vagy ahogy Rieux mondja: „Az egész teremtés ellen úgy, ahogy van”.

Az örökös lázadás, amely az orvost arra viszi, hogy gyógyítson, a tudóst, hogy hathatósabb orvosságokat kutasson ki, vagy a mérnököket, hogy kényelmesebbé tegyék az ember életét, — kollektív feladat. Minden egyes mozzanata e harcnak részleges győzelem a halál ellen. Küzdői, ha elég hivatástudattal rendelkeznek, s bennük lobog a több élet vágya, amelyből mindenkit részletetni kívánnak, valmiféle hitetlen szentség magaslataira emeli.

A szentség rövid meghatározásához a szomszédba, kompetens helyre kell mennem. Az egyházhoz kell fordulnom. Eszerint „a szentek a bizonyos kornak kiszabott szentséget alkotó előképei, akik a maguk új keresztényi életstílusa révén, a konkrét példa segítségével másoknak is megmutatták a kereszténység újraértelmezett alkotó felfogását”. Csupán transzponálni kell. A hitetlen szent körülbelül így volna körülírható: „Hitetlen szentek a bizonyos kornak megfelelő szentség azon alkotó példaképei, akik a maguk új életstílusa révén a konkrét példa segítségével másoknak is megmutatták az újraértelmezett hitetlenség alkotó felfogását”.

Camus maga volt ez leginkább. Nemcsak abban, ahogy élete minden pillanatában síkraszállt az igazságtalanság ellen, hanem abban is, ahogy józan szerénységgel beszélt arról, hogy „ha valahol van egy párt, amelynek tagjai nem biztosak abban, hogy igazuk van, akkor középük tartozik”.

Minden műben az igazságot becsülte leginkább, s egyáltalán azon műveket, amelyekben az igazságot látta felcsilámlani.

Becsületos szókimondás, egyeneslelkűség jellemezte, s az ember világa feletti féltő érzékeny és szerelmes aggódás, amely oly szimpatikussá teszi s megszé kiemeli hitetlen kortársai közül is. A lét abszurditása idegzetéig hatolt, de elég napfény volt benne ahhoz, hogy telehintse vele börtönét, amelyet a bölcső és a sír határol. Ajánlható példa hitetlen embertársaink, a „bezártak” számára.

Csak ez a magatartás teszi lehetővé számukra, hogy szembenézve a saját könyörtelen valóságukkal, halálraítélten is azon törjék fejüket, hogyan lehetne — mondjuk habgumipárna segítségével — kényelmesebben ülniük a vesztőhelyen.

(Következik a 3. Recept: Szokratész avagy az intelligens élet.)

Rilke rózsája

Rainer Maria Rilke, német költőről szól a következő történet: Párizsi tartózkodása alatt minden nap a Luxembourg palota kertje mellett vezetett el útja. S minden nap ott látott egy öreg koldusasszonyt. A kert kerítésének alacsony alapzatán üldögélt, némán, fekete nagykendőjébe burkolózva. Két keze a térdén nyugodott. A járókelők nem érdekelték, nem is látta őket, szemét állandóan a földre szögezte. Szemét, arcát nem láthatta senki és semmi sem árulta el, hogy mi megy végbe bensejében. Ha a járókelők néhány sount nyomtak a tenyerébe, meg sem köszönte, csak villámgyorsan eltűntette kabátja egyik zsebében. Mintha félt volna, hogy visszakérik tőle. A nagykendő alatt csak a homloka volt látható, s rajta mély barázdák, egy szenvedéssel és nélkülözéssel telt élet árulkodó nyomai. Így üldögélt ott az öreg koldusasszony nap nap után, szomorú sorsába beletörődve, a Luxembourg palota kertjének falán.

Egy alkalommal egy hölgy kíséretében járt arra a költő, csodálatosan szép rózsaszállal a kezében. Amikor a koldusasszony elé ért, megállt, tisztelettel meghajolt előtte és kezébe tette a rózsát. Erre csoda történt! A koldusasszony felébredt letargikus állapotából, a költőre nézett gyulladós kék szemével, megragadta kezét és megsókolta. Aztán felkelt és elment — rózsával a kezében.

Másnap az öreg koldusasszony nem volt a megszokott helyén. Harmadnap sem, egy egész héten keresztül. Rilke kísérője már aggódva kérdezte, hogy mi lehet ennek az oka, s miből él, amikor nem kap senkitől semmit? Rilke csak emnyit válaszolt: eddig csak a keze kapott valamit, most a szíve is. Ezért most a rózsából él.

Ez a kis történet egy alapvető kérdést vet fel: miből él valójában az ember? Miből élek én? Elhibázott lenne tagadni, hogy az élethez étel, ital, ruházat, pénz, otthon, stb. szükséges. De ez már minden? Meg tudok ebből élni? Nem. Az élethez szükségem van barátságra, megértésre, megbocsátásra, szeretetre, jó szóra stb. Olyasmint mindez, mint a mindennapi kenyér. Senki sem tud megenni jóbarát nélkül, gyermekek szülő nélkül, aki megérti, öregek fiatalok nélkül, akik meghallgatják s akiknek továbbadhatják bölcsességüket és élettapasztalataikat. Senki sem élhet önmagának, különösen ha élete zátonyra futott, vagy egyenesen hajótörést szenvedett. Szüksége van másokra, akik mellé állnak, felemelik, bátorítják, egyenesbe egyengetik útját.

A ma emberének is szól az isteni üzenet, hogy az ember nemcsak kenyérral él, hanem minden igével, amely az Isten szájából származik. Egy ige igazán Istentől jön, s ez minden mást fölülmúl, az az Ige, amely emberré lett, Isten szeretetének látható, fogható jeleként, Jézus Krisztus. A szeretet és élet igéi egyedül nála vannak, mert egyedül ő a szeretet és az élet. Erről tanúskodnak a vakokhoz, bénákhoz, bélpoklosokhoz, vámosokhoz, utcanőkhöz, kicsinyekhez és nagyokhoz intézett szavai. Az ő példája nyomán jönnek, megértőnek, segítőkésznek, barátságosnak lenni az emberekhez, sokkal sokkal nehezebb, mint anyagi áldozatot hozni értük. Erre világít rá Szent Pál szava, amikor ezt mondja: „Szétosztatom mindenemet a nélkülözők között, odaadhatom a testemet égő áldozatul, ha szeretet nincs bennem, semmit sem használnék nekem”.

(1Kor 13,3) Egyedül a szeretet teremt életet, tart életben, őriz meg a haláltól.

Rainer Maria Rilke ajándékba adott rózsája a párizsi koldusasszonynak nem csupán egy szép virág. Jelkép is egyúttal. Jelképe egy másik ember, egy embertestvér elfogadásának, úgy, amilyen. Az öreg koldusasszony ebből élt egy egész héten keresztül. Amikor egy rózsát ajándékozol, ezzel az élet igéit mondod ki: rokonszenvedés, barátság, megértés, szeretet. Ezek szavak az Isten szájából s nélkülük nincs egészséges, szép emberi élet. Az Úr Krisztusban találok meg e szavak megtestesülését. Kereszten jüggő testén kinyílt öt vérvörös rózsza jelképe Isten szeretetének az ember iránt. Ezt adja minden hívsvéti előkészület idején kezembe, hogy újra felismerjem, hogy mily nagy ára volt megváltásomnak. Jézus sebeinek vérvörös rózsáiból élve felemelkedhetem egy szép tiszta, nemes emberi életre.

Megyesi András

EGY MONDATBAN

● Fra Angelicóról, a szentéletű domonkos festőről, születése 600. évfordulóján, febr. 17-én, pap-művészek koncertje misével emlékeztek meg a római S. Maria Sopra Minerva Bazilikában, ahol az „angyali festő” földi maradványai nyugszanak.

● A turini halotti leplen 8 év óta végzett tudományos vizsgálatok eredményeit febr. 12—16 között, Milánóban kiállítás keretében mutatták be a nyilvánosságnak.

● II. János Pál pápa délamerikai látogatása végén a világ ifjúságával Buenos Airesben találkozik a Katolikus Egyház 2. Ifjúsági Világnap-ján.

● Nyugat-Németországban az európai püspöki konferenciák elnökei március 6 és 8 között Európa „újraevangelizálásának” —, illetve a szekularizáció és ateizmus problémáit vitatták meg.

● A világ lakossága — ENSZ-jelentés szerint — még ebben az évben eléri az 5 milliárdos lélekszámot; a 6. milliárd pedig legkésőbb 1999-re várható.

● Novemberben a Szentatya 85. angliai vértanút fog boldoggá avatni, akik az angliai reformáció idején — 1500 és 1600 között — katolikus hitükért szenvedtek vértanúhalált.

● A bécsi Pazmaneumban a Magyar Egyházközség és a KMÉM (Kat. Magyar Értelmiségi Mozgalom) közös rendezésében Kaszap Istvánról tartott vetített képes előadást Balássy László, akit Hegyi György plébános mutatott be a közönségnek.

* A Húsvéti vers szerzője

D u t k a Á k o s Nagyváradon született 1881-ben. Fiatal újságíróként megjárta Amerikát, majd a fél Európát. Nagyváradon szoros barátságot kötött Ady Endrével. Együtt alapítják a „Holnap” irodalmi társaságot, amelyhez Babits Mihály és Juhász Gyula is csatlakozik. Az 1908-ban ugyancsak „Holnap” címmel megjelent antológiájukat az irodalomtörténet a „Nyugat” előfutárának tekinti. Ilymódon Dutka Ákos is a modern magyar költészet megújítói közé tartozik. A két háború közti hosszú időn át külügyminisztériumi sajtó-előadó. 1945-ben Máriaremetére költözött, örege is megőrizve alkotó kedvét s erejét. Fontosabb munkái: „Cédrusfa-csellón” és „Félévszázad viharában” (két gyűjteményes verseskötet); „A Holnap városa” (a nagyváradi évek regénye), „A nagy kaland” (utazásairól) és a „Remerei képekonyva”. 1972-ben, 91 éves korában halt meg Máriaremetén.

Sz. J.

A Magyar Gimnázium hírei

Február 15-ével átléptük az 1986/87-es tanév második félévének küszöbét. A szülőket a félévi értesítőkön keresztül tájékoztattuk gyermekeik eddigi teljesítményéről. S mivel a második félév végén elért eredmény dönti majd el a továbbjutást a következő osztályba, ezért igen sok tanuló számára a második félévnek még komolyabb munkát kell jelentenie. A komoly munka mellett, természetesen, nem hanyagoljuk és nem hanyagoltuk el a tanulók egyéb foglalkozási lehetőségeit sem. S itt először ismét a vívókat kell kiemelni. A legutóbbi bajor ifjúsági bajnokságon fiaink és leányaink nemcsak az első helyeket nyerték el, hanem a szó szoros értelmében ők „uralták a mezőnyt”: az első hat helyen (egy kivételével) csak a gimnázium vívói szerepeltek (s ezt az egy helyet is a „mi” klubunk tagja foglalta el). Különösen tehetségesnek bizonyult iskolánk legfiatalabb tagja, Fabricius Manami („Mancika”), akit Tokióból hoztak ide szülei, s ügyességével, szorgalmával máris az élvonalba dolgozta fel magát. A vívók eredményeire az itteni hatóságok is büszkék: március elején LB Wagner, edzőjünkkel – Bíró Endrével – együtt, Ambergbe hívta meg őket, ahol kis ünnepség keretében tüntette ki eredményes vívóinkat.

Mivel február a farsang jegyében állott, a kastli diákoknak is bőven kijutott a szórakozásból. Február 20-án az ambergi Gregor-Mendel-Gymnasium hívta meg őket farsangi bálra, amelyen a kollégiumi tagozat tagjain kívül a 11. osztály tanulói is résztvehettek. Egy héttel később a 12. osztály és annak vezetője, Szalay András tanár úr rendezte a kastli diákok immár hagyományos farsangi „diszkóját”. A „nagyok” szombaton, a „kicsik” vasárnap délután öltöztek jelmezbe, s hol modern, hol hagyományos zene ritmusára ropták a táncot. A „jelmezes diszkó” során játékokra és a legötletesebb jelmez megjutalmazására is sor került.

Míg Kastlban folyt a farsangi vidám

Felvétel a Magyar Gimnáziumba

A bajorországi Kastlban (Német Szövetségi Köztársaság) működő Magyar Gimnázium felvételt hirdet az 1987/88-as tanévre. Felvételre jelentkezhet minden olyan egészséges fiú vagy leány, aki legalább az elemi iskola 4. osztályát vagy a gimnázium (ill. annak megfelelő más iskolát, mint pl. általános iskola stb.) magasabb osztályát sikerrel elvégezte.

A Magyar Gimnázium a bajor kultuszminisztérium által engedélyezett nyelvi tagozatú magániskola, amelynek tanítási nyelve a magyar, a további nyelvek tanítási sorrendje: német (5. oszt-tól), angol (7. oszt-tól) és latin ill. francia (9. oszt-tól választás szerint).

Mivel a tanítás nyelve a magyar, elvárjuk, hogy a tanulók a magyar nyelvet beszéljék, vagy legalábbis megértsék. Magyarul nem beszélő tanulóknak külön kurzusokat rendezünk. Ebben az esetben azonban arra is kell számítani, hogy a magyarul nem beszélő tanuló évet veszít.

A tanulókat külön leány- és fiúinternátusban helyezük el. Iskolánk fenntartója a Magyar Iskolabizottság (Ungarischer Schulverein).

Érdeklődők a következő címen jelentkezhetnek:

Ungarisches Gymnasium Kastl, Klosterburg 2, D-8455 Kastl Tel.: (096 25) 249 vagy 542.

Jelentkezési határidő: 1987. június 1.

élet, a diákok egy kis csoportja, az iskola igazgatójával együtt, aki egyben a fiú cserkészcsapat parancsnoka, a Magyar Cserkészszövetség Bonnban rendezett vezetői tanácskozásán vett részt. A lányok közül Ásvány Marianne, Demény Krisztina, Nyeső Anikó és Rottár Beáta, a fiúk közül Jakobszen Gábor, Horvát Mirkó és Szollár János képviselte a leány- ill. a fiúcsapatot. – Sajnos, az igazgató nem vehetett részt az egész tanácskozáson, mert március 1-én, vasárnap, Horváth János stuttgarti magyar lelkes meghívására a szentmisén prédikált és utána – egy rövid találkozás keretében – a szülőknek alkalmat nyújtott arra, hogy az iskoláról és az ott folyó munkáról tájékozódhassanak. Délután ugyanez megismétlődött Heilbronnban. Mindkét helyen a vártnál nagyobb érdeklődés mutatkozott. A szentmise keretében gyűlés volt az iskola javára. Szeretnénk itt is megköszönni mind a stuttgarti, mind a heilbronnai hívek vendégszeretét és áldozatkészségét.

Mint minden évben, most is hamvazkodással egybekötött szentmisével vezetük be a nagybőjtöt. A növendékek félkilencor gyűltek össze az aulában; a tanítás a harmadik órával kezdődött.

Március 9-én, hétfőn, az első órában az intézet olyan volt, mint a megzavart hangyaboly. Ezen a napon ugyanis új rendszert vezetünk be, amelyet röviden így lehetne összefoglalni: ettől a naptól kezdve nem a tanár megy a diákhoz, hanem a diák megy a tanárhoz. Másként: igyekeztünk minden tanárnak „szaktantermet” adni, s a diákok a megfelelő órákban jönnek. A tanárok nagy igyekezettel kezdtek neki a tantermek „szakszerű” berendezéséhez; a termekben elhelyezett (vagy még elhelyezendő) szekrényekben helyet találnak a tanításhoz szükséges szemléltető eszközök is, úgy hogy nem kell őket többé osztályról-osztályra cipelni.

A szekrényekről jut eszembe: aki az elmúlt hetekben az internátusba lépett, annak az volt a benyomása, mintha egy rakitárba nyitott volna be. A folyosókon, lépcsőházban mindenütt szekrényekbe, asztalokba ütközik a látogató. Ez a „rendtelenség” annak a jele, hogy az internátusok berendezésének megújítása komoly formákat öltött. Nemcsak a régi szekrényeket, asztalokat igyekszünk folyamatosan kicserélni, hanem pl. új televíziókkal, videorekorderekkel stb. is felszereljük a termeket.

Március 14-én nagy számú szülőt üdvözölhettünk a vár és az intézet falai közt. Mint minden évben, most is a március 15-i ünnepséggel egybekötve tartottuk meg a második számú szülői értekezletet. Ha nem is tud minden szülő eljönni, mégis fontos, hogy a személyes kapcsolatnak ezt a lehetőségét fenntartsuk. 11 órakor kezdődött az ünnepély, amely vers-, szöveg-, tánc- és zenebetétek segítségével végigvitte a hallgatókat a múlt század Magyarországnak sűrűn változó „hangulatán”: hol a győzelem mámoros érzése, hol a kétségbeesés vagy a „csak-azért-is!” gondolata csendült ki a szövegekből, zenéből, táncból attól függően, hogy a magyar szabadság eszméjét mennyire sikerült diadalra juttatni. Nem csoda, ha minden egyes számot tapsal köszönte meg a hallgatóság. Az ünnepély végén az igazgatónak nem maradt más feladata, mint hogy őszinte szívvel megköszönje a főrendezőknek, dr. Hochwald Erzsébetnek, Török Violának és Müller Györgynek, valamint a közreműködő diákoknak, a sok és fáradságos munkával járó elő-

Cserkészélet

Európai cserkészvezetők találkozója 1987. február 27 – március 1

Immár hetedszer rendezte meg az európai kerület Bonn Vénuszbergen a vezetők találkozóját. Erre az alkalomra eljöttek Nyugat-Európa cserkésztszítjei, főleg fiatalok. 88 vezető ülte körül a tanácskozási asztalt, hogy kijelölje az utat a következő esztendőre.

A cserkészlet hét és fél évtizeden át mindig arra törekedett, hogy kielégítse a fiatalokban rejlő közösségi vágyakat és teret adjon az egészséges hajlamok kibontakozásának. Nem lett a náciizmus és a magyar nyilasság szolgálója, de nem mutatott semmi hajlandóságot aziránt sem, hogy feloszlását a sztálinista kommunizmushoz való alkalmazkodásával elkerülje.

Magyarországi betiltása után az emigráns cserkészetre várt a feladat, hogy a hagyományos cserkészeszményeket külföldön is mozgalommá kovácsolja. Napjainkra jellemző az értékek gyors változása, a tehetség, hajlam, érdeklődés, erő és energia felhasználási módjának gyakori forgása. Ettől a cserkészlet sem mentes, és az idősebbek mást nem tehetnek, mint bölcs belátással és türelemmel fogadni az olykor meglehetősen tüneteket és jelenségeket. Ahogyan ez most is történt. A cserkészlet a felnőtté válás együttes folyamata és formája. Így kell reagálnia, okossággal, a kor- és az ifjúság változásaira.

Röviden rá kell mutatnom egy eddig elé ismeretlen jelenségre a magyar cserkészleten belül. A közismert tények ellenére maradtunk változatlanul naív természet-felfogásunknál: „A cserkész szereti a természetet, jó az állatokhoz és kíméli a növényeket” – anélkül, hogy körülnézünk volna, és megállapítottuk volna, hogy a nagy természet-szeretletben szinte megfeledeztünk a

készületet. Az ünnepélyt a magyar himnusz eléneklése fejezte be. – Ebéd után a tanárok fogadták a szülőket, délután öt órakor a közös szülői értekezletre került a sor, amelyen az igazgató beszámolójában kitért az iskola és az internátus minden fontosabb problémájára. A beszámolót rövid, de élénk vita követte, amelynek során sikerült még néhány kérdést tisztázni. Azt hiszem, hogy a szülők is megelégedve és azzal a gondolattal távoztak, hogy mind az iskola, mind az internátus tanárai és alkalmazottjai mindent megtesznek gyermekeik testi-lelki fejlődése érdekében.

A kastli krónikás

Húsvéti ének

*Krisztus, Virágunk,
Szép termő águnk:
Feltámadt Krisztus, vigadjunk!
A bűnből mink is támadjunk.*

*Ki feküdt sírban,
Felkele vígan,
Felkele fényünk,
Krisztus, reményünk.*

*Jézus, hogy felkelt,
Szentírás bételt,
Dicsőség legyen
Istennek égben:
Feltámadt Krisztus, vigadjunk!
A bűnből mink is feltámadunk!*

*

A Szegedi Ferenc Lénárt, egri érsek, szerkesztésében megjelent „Cantus Catholici” c. énekeskönyvből (1674), Sik Sándor átdolgozásában.

természetről magáról. Bi Pi a következő mondatot írta végrendeletében: „Próbáljátok a világot egy kicsit jobb állapotban elhagyni, mint ahogyan találtátok!” A természetszeretet fogalmát nemcsak a természetvédelemre, hanem a természet megőrzéséért folytatott aktív küzdelemre is ki kell terjeszteni. Ez az az új hang, amit meg kell hallanunk a ma cserkészletében!

Végül egy villám-interjú kissé provokáló kérdésekkel Gyurkabával:

Életünk: *Gyurkabá, mit tehetnek a magyar cserkészek a nemzetközi cserkészmozgalmon belül a fiatalság mai problémáinak megoldásában? Kábítószerek, AIDS stb.?*

Gyurkabá: A magyar Cserkészszövetség sajnálatos módon mint „exil” cserkészlet, nem tagja a Nemzetközi Cserkészirodának. Így munkája, — nyelvi és magyarságismereti alapokon folyik —, célja az Isten, Haza, ember-társ szeretete, a magyar lelkeség megőrzése. Lélekben megmaradni magyaroknak. A Magyar Cserkészlet 75 %-ában itt kinn született magyar származású fiatalokkal (55 % leány, 45 % fiú) foglalkozik.

Ettől függetlenül természetesen az „Emberebb ember” kialakítása a főcél. Így tehát a kábítószerek használata és az AIDS elleni küzdelemben részt vesz és részt akar venni. A Magyar Cserkészmozgalomban eddig nem jelentett problémát a kábítószerek és az AIDS, hiszen megannyi más probléma is bőven akad. Természetesen a jövőben fokozottabban kell ezekkel foglalkozni a 10. cserkész-törvény szellemében: „A cserkész testben és lélekben tiszta”.

Az „Életünk” számára lejegyezte:
BOROS LÁSZLÓ

Rómába utazó magyarok!

A Szent Péter bazilika előcsarnokában — a főkapun belépve jobbra — levő többnyelvű információs szolgálatnál minden nap 9.30—12.00 és 15.00—18.00 óráig ingyen kapható a

RÓMAI MAGYAR TÁJÉKOZTATÓ

Megtudjuk beíró, hogy magyarnyelvű vezetés és szentmise van szentbeszédrel minden kedden 8.30 órakor a Szent Péter bazilika magyar kápolnájában májustól októberig. Megtudjuk azt is, hogyan lehet ingyenes belépő jegyeket kapni pápai szertartásokra és fogadásokra; hol lehet olcsóbban vásárolni képeket, albumokat, kegytárgyakat; hol lehet magyarul felvilágosítást kapni stb. — A szállodák árainál jóval olcsóbban kapható szállás a Szent István Zarándokházban (I-00151 Roma, Via del Casaleto 481, ☎ 53 73 319) és a szintén magyar nővérektől vezetett Villa Mater Redemptorisban (I-00168 Roma, Via Francesco Tamagno 38, ☎ 62 77 953). Bővebb felvilágosítás, helyfoglalás levélben vagy telefonon, nyárra már hónapokkal előbb!

P. Salamon Z. László OFM Cap.
magyar lelképásztor

ERDÉLYI CSOMAGOK ÜGYÉBEN

Az erdélyi csomagokkal kapcsolatban értesítjük kedves feladóinkat a Palatinus cég üzenetéről. Többszörös reklamációnk után március 10-i levelükben ez áll: „Sajnálatos módon a cég szíves tudomásukra hozni, hogy az ünnepi időszakban a csomagok küldése több mint 10 hetet is igénybe vett s az utolsó február végén kerültek ki szállításra. A megfelelő átvételi elismervényeket megérkezésük után azonnal küldjük, szíves türelmüket kérjük”.

Ezirányú kérdésre válaszoljuk, hogy természetesen közvetlenül is rendelhet bárki csomagot a Palatinus cégnél, aki úgy véli, gyorsabb intézésben lesz része csomagjának. A cég címe: Palatinus GmbH, Lintscher Gasse 15, CH-8023 Zürich.

Természetesen mi is nagyon sajnáljuk, hogy a szeretett hozzátartozók nem kapták meg a várva várt csomagot — mi a szeretetteljes közvetítésen túl nem tudunk másban segíteni. Reméljük, nemsokára minden csomag megérkezik.

A szerkesztőség

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Eisenstadt: Msgr. dr. Sobotka Rudolf tanár, udvari tanácsos, az Eisenstadti egyházmegye hitoktatási hivatalának vezetője, az Eisenstadti St. Georgen plébánia igazgatója, nyugdíjas tanfelügyelő, március 6-án visszaadta lelkét Teremtőjének, életének 66. papságának 39. évében. Eltét Istenben alapozott mély hite hatotta át. Nyugodjék békében és az örök világosság fényeskedjék neki!

Linzi: Keresztelés: Február 12-én megkereszteltem **Szente Ödönt**, Sz. István és Varga Teréz fiát a traunkirchenei templomban.

Linzi: Halálozás: Kovács Károly zenész (Wimmerstr. 54) 76 éves korában elhunyt. — **Kocsis Erzsébet** honfitársnőnk (Eckermannstr. 15) 67 éves korában visszaadta lelkét az Úrnak. — Nyugodjanak békében!

BELGIUM

Halálozások: Mme Achille Glorieux (94), az észak-franciaországi magyarok és lelkészek nagy támogatója február 13-án elhunyt Tourcoingben. — **Mme Jeanne Laus** (72) temetése Halleban volt február 17-én. A szívbenulás álmában érte és negyednapjára vették észre halálát. Igen szerette a magyarokat. Minden hallei rendezvényen és a Magyar Házban önfeláldozóan segített — **Zsombik László** elhunyt 62 éves korában. Temetése az etteerbecki St. Antoine templomból volt számos barátja jelenlétében. Kedves családjának az ösztönözés nevében is mély részvételt fejezünk ki.

FRANCIAORSZÁG

Keresztelések: Bartha Ildikó Zsuzsanna, B. Alexandre és Szathmári Mária leánya keresztelése 1986. szeptember 28-án és ugyancsak e család fia **Sándor Mátyás** keresztelése Párizsban. Kívánunk a boldog családnak sok örömet gyermekeivel.

Házasság: 1986. szeptember 13-án házasságot kötöttek **Demeter Michel** és **Tertart Dominique** és december 27-én **Balogh Charles** és **Berka Ágnes**. Isten ajándékozta meg az ifjú párokat egy harmonikus együttéléssel.

Az örök hazába költöztek: **Alföldi Erzsébet**, Essarts-les-Roi-ban. 1986. aug. 8-án. — **Hordai Marianne** Párizsban aug. 28-án. — **Auer László** Párizsban, szept. 6-án. — **Szöke Györgyné**, szül. **Földes Borbála**, Párizsban, szept. 17-én. — **Füstös Károly István**, Párizsban, okt. 1-én. — **Warnet Fülöp**, szül. **Pizinger Beatrix**, Párizsban, nov. 24-én. — **Palánkay Pál** és **Balogh György** Párizsban, 1986. áprilisban. — **Frost Andrásné**, szül. **Garay Rózsa**, Assnièresben, nov. 26-án. — **Dugovich Viktor**, Clichyben, dec. 7-én. — **Patzingerné**, szül. **Iberger Vilma**, Servesben, dec. 20-án. **Ft. Németh Ferenc**, Tourcoingban, dec. 20-án. — Nyugodjanak békében.

NÉMETORSZÁG

Halálozás: Mannheim: Lager Albert, életének 80. évében Karlsruheban elhunyt. Beszentelése a végső tisztelattal, 1987.

március 18-án volt Karlsruheban, Hamvai végakarata szerint hazai földben várják a feltámadást.

DR. KURCZ PÁL ny. plébános, 1987. február 15-én az Örök Főpap kezébe tette lelkét örök nyugalomra. Született 1918-ban Szentpéterfán, szentelték 1953-ban Innsbruckban. Ausztriában és az Egyesült Államokban lelkészkedett. Súlyos betegségét türelemmel viselte és a lelkek üdvéért ajánlotta fel. Tirolban (Fliess község temetőjében) helyezték örök nyugalomra. Az örök világosság fényeskedjék neki!

OLASZORSZÁG

Keresztelés: Január 18-án megkeresztelték **Vince Andrást**, Lo Buglio Salvatore és Papp Zsófia első gyermekét. Isten áldása kísérje!

Halálozás: Róma: Január 25-én, 82 éves korában elhunyt **Sa. Hatvany Veronika**. R.I.P.!

SVÁJC

Halálozás: Solothurn: özv. nagykállói Nagy Gyuláné, szül. **Tőke Márta**, 95 éves korában visszaadta hívő lelkét Teremtőjének. Földi hamvait a makói családi sírban helyezték végső nyugalomra. Gyászolják fia, testvérei, rokonai és családjaik. Az örök világosság fényeskedjék neki!

SVÉDORSZÁG

Dr. Pásthó Ferenc és **dr. Nemerey Éva** házasságot kötöttek Södertäljén, 1987. február 6-án. Szívvel gratulálunk!

*

† PÓKA GYÖRGY PÜSPÖK

Szombathelyen, március 3-án, szívinfarktusban elhunyt dr. Póka György, szombathelyi egyházmegyei kormányzó.

Kerkaszentmiklóson (Zala megyében) született 1916-ban földműves szülők 8. gyermekeként. Középiskoláit a szombathelyi premontrai-, és a győri bencés gimnáziumban-, teológiai tanulmányait a bécsi Pázmáneumban végezte. Bécsben szentelték pappá 1939-ben és szerzett doktorátust 1940-ben. Papi pályáján haladva 1946-tól győri püspöki titkár, majd irodaigazgató. Húsz éven át különböző helyeken plébános, 1978-tól a győri Papnevelő Intézet rektora. Lékai bíboros szentelte püspökké 1982-ben Esztergomban. A szombathelyi egyházmegyét 1986-tól vezette, mint egyházmegyei kormányzó. Március 10-én temették Szombathelyen. 71 éves volt. — R. I. P.

Hírek - események

A MÜNCHEN-FREISINGI ÉRSEKSÉG 1989-ben ünnepli megalapításának 1250. évfordulóját. Szent Bonifácus 739-ben szervezte meg a bajor egyházat a Freisingi-, Regensburgi-, Passau- és Salzburgi püspökségek létrehozásával. A jubileumra történelmi trilógia kiadását tervezi az érsekség, amelynek első kötete, „A Freisingi püspökség a középkorban“, német nyelven most jelent meg. A másik két kötetet, a tervek szerint 1988-ban adják ki.

*

II. János Pál pápa szeptemberre tervezett amerikai utazása végén ellátogat Kanadába, hogy valóra váltsa első kanadai útja alkalmából, 1984-ben, az indiánoknak tett ígéretét, akikhez akkor a rossz időjárás miatt nem tudott eljutni.

*

AZ EURÓPAI PROTESTÁNS MAGYAR SZABADEGYETEM most, április 25 és május 3 között rendezi meg az idei *Akadémiai napokat* a svájci, Lugánói-tó melletti Magliasó-ban. A megbeszélések témája: „Szigetmagyarság” — magyarok a diaszpórában”. Az érdeklődők az alábbi címhez forduljanak: Gödri Zsolt, Bodenacherstr. 81, CH-8121 Benglen (Schweiz). Tel.: 01 / 825 09 77.

PÁPAI ÉVA szobrászművésznő a nürnbergi St. Ludwig ferencesrendi kolostor és plébánia templom művészi díszítésére kapott megbízást. A művésznő már el is készítette a Szt. Ferenc életének jeleneteit ábrázoló tíz reliefet.

*

ÓRIÁS NÁNDOR ny. egyetemi tanárt, nemzetközi hírű jogászt és jogtörténészt, II. János Pál pápa a Nagy Szent Gergely Rend parancsnok-lovagi keresztjével tüntette ki. Óriás Nándor, aki nemrég ünnepelte — teljes szellemi frissességben — 100. születésnapját, eredetileg teológusnak indult, majd Egerben lett katolikus lapszerkesztő és líceumi tanár, a pécsi egyetemen pedig évtizedekig tanította a római jogot. A Pécs-belvárosi egyházközségnek ma is aktív tagja.

Turini vagy torinói?

Érdeklődéssel olvastam az Új Ember két híradásában a „turini lepel” tudományos vizsgálatáról. Örömmel meg azért, mert a cikkíró turini lepelről s nem torinói-ról ír, ahogy némelek fontoskodva teszik. A magyar köztudat ugyanis csak „turini lepelről” tud. Ahogyan Kossuth apánk is „turini remete” volt és nem torinói. Egyszóval a lepelnek magyarul „turini” a jelzője, jöllehet Torinóban van. Apróság? —

Egy kedvesnővér portréja

Októberi számunkban az „Élet könyvében” beszámoltunk a Párizsi Magyar Katolikus Misszió két munkatársának, Bernadette és Angyal kedvesnővérnek 50 éves szerzetesi jubileumáról. Anyagtörődés miatt csupán most tudjuk életrajzukat ismertetni, amely bővelkedik emberi színekben, eseményekben, de az isteni Gondviselés vezetését is kiolvashatjuk belőlük.

Elsőnek Angyal kedvesnővér életrajzát közöljük, Bernadette nővérét egy következő alkalommal ismertetjük.

Született 1915. jan. 24-én, Rákosszentmihályon. Ott is járt iskolába. 1924-ben készült első találkozására Jézussal. Ez kihatott egész életére. Iskoláit befejezve otthon segített a családban. Nagyon szeretett festeni. 1933-ban, mivel szorgalmas olvasója volt a Szív újságnak, ott látta az apróhirdetések között, hogy szerzetesi hivatásra jelentkezni lehet. A plébánosa biztatta, hogy csak írjon a megadott címre. Így került Franciaországba 1934 tavaszán. Lélekben azonban mindig ott maradt Magyarországon, mint igazi hűséges leánya hazájának és csak magyarul szeret imádkozni; magyarul gondolkodik és beszél szeretteiről és hazájáról. Párizsból elkerül Poitiers-be, nem tudván egy szót sem franciául. Itt a Salvért-i nővérek zárdájában töltötte el a noviciusi újonc éveket. Mikor a sokféle fajtájú és nyelvű nővért, és embereket látta, először nyugtalankodott, micsoda idegen tévhitű társaságba került. Csak mikor a hűsvét utáni első vasárnap nagymiséjén a pap szépen beénekelt a credo in unum Deum hitvallás kezdetét, akkor egyszerre boldog lett. Itthon van a mi szép misénkben, katolikusok között. A fogadalom letétele után az újoncok mesternőjét segítette és néha helyettesítette, fogadva az újonnan belépő nővéreket. Fontos hivatal ez, amit bizonyára rátermettsége miatt bíztak rá. Az iskolában pedig egy osztályt bíztak rá. A falusi iskolás gyerekek szívesen emlékeznek erre a boldog időre, mikor hittan, ének gyakorlás, magyar csárdás betanítása úveggel a fejük tetején és egyéb kedves játékok közben adta a magyar föld hagyományát francia tállalásban. Hetvenen voltak. 12 szép magyaros pártát viselt, amit a Balaton cég szállított. Azért küldték több helyre kisegítőnek, többek közt Párizsba a 60-as évek elején, mivel franciául elég gyorsan megtanult. Krisztus Király ünnepén, 1934-ben Kozma Ferenc magyar lelki gyakorlatot tartott. Uhl Antal és Szalay Jeromos atyák is meglátogatták és a beöltözkéskor részt vettek az ünnepen.

*La Boissiere en Gatine-ben 15 évet munkálkodott a gyermekek nevelésében 1936-tól. Ott érte a háború és annak vége. Féltették a németektől és ezért hazavitték Salvért-ba. Betegeket ápol és öregeket gondoz, a régi kis növendékek már meglelt családapák és anyák lettek. Szeretettel ragaszkodtak régi mesternőjükhöz. Most nemrég találkoztott a plébánossal Lourdes-ban, aki boldogan idézte fel ezeket a szép emlékeket. Egy napon betoppant Niort-ból Bernadette nővér, aki beszélt a magyar Misszióról. Ő levelezte le Hieró atyával, hogy Angyal nővért hívja meg a Magyar Misszióba. Soeur Monique hozta le Bernadette nővért a Salvért-i házba. Így került Angyal nővér a párizsi Misszióba és az itteni Choissi utcában levő rendházukba 1977-ben, vagy 78-ban. Ettől kezdve van anyála a magyar Misszió-nak. **

Angyal nővér megígérte, hogy szívesen válaszol kérdésekre. Szeretné, ha jelentkeznének fiatal leányok szegény és elhagyott gyermekek gondozására a zárdába. A lelki élet igen sok örömet tartogat mindnyájuk számára.

A kétnyelvűségről

Már 31 éve annak, hogy a vérbefojtot szabadságharc következményeként, több mint 200 ezer magyar — nagyrészt fiatalok — hagyta el Magyarországot. Ma már a második, sőt a harmadik nemzedék nő fel a diaszpórában. Ebből adódik a magyar szülők egyik nagy problémája:

Kedvezőtlen hatással van-e gyermekünk előmenetelére a kétnyelvűség? Álljon itt egy kis kivonat az „Ontario Institut for Studies in Education” alapos tanulmányából. Megcáfolja azt az eddig sokszor hangoztatott állítást, hogy az idegen anyanyelv az angol megtanulásának és általában a tanuláshoz ártalmára lenne. Éppen az ellenkezője az igaz. Azok, akik otthon más nyelven beszélnek, nagy többségükben az átlagnál jobb tanulók, különösen azok, akik az anyanyelvüket is tökéletesen beszélik. Az ilyenek fokozott elemzőképességgel rendelkeznek, jobban érzik, tehát jobban is tudják a nyelvet, képzelőerejük javul, értelmességük gyorsan növekszik. Az analitikus képességet már önmagában is javítja, hogy a gyermek látja és érzi a különbségeket, ha kétnyelvű. Az is érdekes tapasztalat, hogy pl. az angolul és egy kisebbségi nyelven beszélők gyorsabban megtanulnak franciául. Tehát otthon kövekezetesen az anyanyelven beszéljenek. Ha a szülők nem egynyelvűek, az angolnyelvű szülő mindig angolul, a más anyanyelvű viszont saját anyanyelvén beszéljen a gyermekkel. Megállapították, hogy már a kisgyermek is személyhez tudja kötni a nyelvet, és — szinte önműködően — azon válaszol, amelyen hozzá szólunk. Tegyük hozzá ezekhez a megállapításokhoz, hogy ezek nemcsak az angol, hanem minden más nyelvvvel kapcsolatban is állnak. Ime, még idegenek is így figyelmeztetnek anyanyelvünk továbbadásának előnyös voltára. De a magyar szülőknek kell, hogy a szívük is ugyan-ezt sugallja.

Dr. Kerny Géza

EGYETLEN OTTHONBÓL SEM HIÁNYOZHAT A BIBLIA! VEGYE IGÉNYBE A KATOLIKUS MAGYAR SAJTÓ MUNKAKÖZÖSSÉG — KUPA — JÓKÖNYV SZOLGÁLATÁT!!!

Részletes árjegyzékünk gazdag választékot nyújt magyar nyelvű vallásos témájú könyvekből: Bibliák, énekes- és imakönyvek, hittankönyvek, lelki olvasmányok, hittudományi és filozófiai kiadványok, életrajzok, szépirodalmi művek, folyóiratok és magnókazetták. — Néhány cím készletünkéből:

BIBLIA, Ó- és Újszövetségi Szentírás	DM 36.—
KÉPES BIBLIA	DM 20.—
HOZSANA, teljes kottás népénekeskönyv	DM 8.40
HITÜNK ÉS ÉLETÜNK	DM 7.50
1000 TALÁLKOZÁS A SZÜZANYÁVAL Medugorjében	DM 12.—
CHESTERTON: Aquinói Szent Tamás	DM 8.40
CHRONIN: A mennyeorszag kulcsa	DM 12.—
MOODY: Élet az élet után	DM 14.40
WEST: Az ördög ügyvédje	DM 12.—

Kérje árjegyzékünket! Postán is szállítunk!

Címünk: KUPA, Distelfinkweg 21, D-8000 München 60, ☎ (0 89) 8 11 14 24

HÚSVÉTI REGÖS CSERKÉSZTÁBOR

A Magyar Cserkészszövetség Európai Kerülete örömmel hirdeti meg cserkészei számára, ideai, húsvéti

TINÓDI LANTOS SEBESZTÉN CSERKÉSZTÁBORÁT

A tábor helye: ST. GOAR, a szép Rajna kanyarban a Loreley sziklával szemben. Időpont: 1987. ÁPRILIS 11 - 20.

A csapatokban működő cserkészek jelentkezhetnek a csapatparancsnokok útján. A szövetségben élők a kerületi parancsnokságon - Ung. Pfadfinderbund, Oberföhringer Str. 40, D-8000 München 81

Telefon (0 89) 98 26 37 - 38

M. Cs. Sz. Európai Kerülete

MAGYAR HENTESÁRÚ!

Jóminőségű árúinkat mindenhol ismerik!

RENDELJEN ÖN IS! HAZAI ÍZEK!

Friss töpörtyű 1 kg 16.—
Friss kolbász 1 kg 15.—
Füstölt kolbász 1 kg 18.—
Száras kolbász 1 kg 20.—

Ha elégedett, mondja el barátainak!
Orig. Pick-szalámi 1 kg 32.—
Orig. "Szegeci" paprikás szalámi 32.—
Finom "Debreceni" 1 kg 18.—
Paprikás "Pusztai" szalámi 1 kg 18.—
Krakau paprikával v. nélkül 1 kg 12.—
Fokhagymás sonkaszalámi 1 kg 18.—
Sonkaszalámi Pol. Art. 90 % sovány 22.—
Füstölt disznósajt paprikával 1 kg 12.—
Üzemünkben szeretettel várjuk!

Próbavásárlásnál 10 % árengedmény!

Szállítunk utánvételt vagy számlára.

VIKTOR PÁL hentes-mester

7063 Welzheim, Lerchenstr. 29

Telefon (éjjel-nappal): (071 82) 67 36

BÉLYEGGYŰJTŐK!

Minden magyar bélyeg

hiánygyűjtek alapján szállítunk!

— Kérje ajánlatunkat! —

Specialitások: Levelek - Ritkaságok

- Zepelinrepülések - Tényomatok

- Különlegességek állandó vétele és

eladása.

Kérje díjtalan kiegészítőjegyünket.

Postacím: TAL AG Abt. Philatelie

Postfach 631, CH-9001 St. Gallen

„TÉTÉNY” Ungarische Spezialitäten

Inh.: O. Bayer

Kreitmayerstr. 26 - 8000 München 2

Telefon (0 89) 1 29 63 93 DM

Egri Bikavér	7,30
Alföldi Olaszrizling I.	5,70
Alföldi Kékfrankos I.	5,70
Abasári Rizling 0,7	5,95
Debrői Hárslevelű	6,80
Badacsonyi Kéknyelű	7,20
Badacsonyi Szürkebarát	7,30
Soproni Kékfrankos	6,80
Villányi Burgundi	7,30
Hajósi Cabernet	7,30
Boglári Olaszrizling	6,—
Boglári Kékfrankos	6,—
Boglári Cabernet-rosé	6,—
Csopak Rizling	6,80
Zöldszilváni	7,30
Tokaji Aszú 4 puttonyos	14,50
Tokaji Aszú 3 puttonyos	12,50
Vilmos körtepálinka	24,50
Császárkörte	19,50
Kecskeméti barackpálinka	27,—
Cseresznye pálinka	24,50
Szilvapálinka	17,50
Kosher Szilva pálinka 0,8	32,—
Hubertus	21,—
Beverage Bitters 0,5 lit.	17,—
Pick szalámi	kg 27,—
Csabai	kg 25,—
Gyulai	kg 23,—
Házi kolbász	kg 19,—
Kalocsa tarhonya	1/2 kg 3,60
Nagykokatás	1/2 kg 3,50
Paprika káposztával	0,7 lit 4,90
Hegyes eróspaprika	4,90
Hegyes csipőspaprika	4,90
Disznósajt	kg 12,50
Véres-, májshurka	kg 13,—
Gulyáskrémtubusban	1,80
— Üvegárút is szállítunk —	

** IKKA AJÁNDÉKSZOLGÁLAT **

Húsvéti ajándékesomag „Häslein“: ára: DM 110.—

1 tábla „Häslein“ tejsokoládé	1 húsvéti tojás (tejsokoládé)
400 gr. svájci tejsokoládé	500 gr. „Omnia“ pörköltkáv
1 doboz „Meinl“ tea	1 üveg „Meinl“ likör, 0,7 lit.
1 üveg „Meinl“ brandy, 0,7 lit.	1 üveg „Meinl“ champagne, 1,5 lit.
2 doboz Pick-Nick sonka	2 doboz szardínia
1 doboz kaviár	

A vámentes ajándékgépkocsik új árai:

Lada 1200 S	DM 5.870.—	Lada 1500 L	DM 7.440.—
Lada 1300 Combi	DM 7.030.—	Lada 1300 S	DM 6.490.—
Zastava 1100 GTL	DM 7.030.—	Polski Fiat 126/E	DM 3.770.—

A PÉNZÁTUTALÁSOK JELENLEGI ÁRFOLYAMA: DM 100.— = 2.424.08 Forint.

Kérje legújabb részletes árjegyzékünket, postafordultával küldjük.

GENERAL
AGENTUR

MAGNUS
G.M.B.H.
INTERNATIONALE REPRÄSENTANZ

MAGNUS GmbH
6000 FRANKFURT/M. 56
Im Feldchen 35
Telefon (061 01) 4 77 12
Telex: 4 18026 reise-d

HIRDETÉSEK

Hivatalos órák a hirdetésekkel és az erdélyi segélyesomaggal kapcsolatban: hétfőtől-péntekig, 14.00—17.00 óra között. Kérjük kedves olvasóinkat, hogy csak ezidőben érdeklődjének telefonon.

Magyar munkások! Tiszta népi forradalmunk 30. évfordulója alkalmából megjelent verseskötet: **Társadalmon kívül** címmel. Ára: Skr. 110.—, DM 35.— vagy US \$ 20.—, portóval. Megrendelhető: Tóth G. Lajos, Postgiri Nr. 400 26 17-1, Göteborg, Schweden címen.

Keresünk megvételre vagy bérbe, München, Bécs, vagy Augsburgban két vagy három szobás, összkomfortos, I. emeleti, központi fűtésű lakást, júniusi beköltözéssel: Dr. P. Nyáry, Nervenkrankenhaus, 8770 Lohr am Main.

Svájében élek, állampolgárság és rendezett anyagi körülményekkel. Káros szenvedélyeket és az elvált feleségemet kerülöm. (A családások megtaláltak.) Zenét, természetet, sportot és ami szép, szeretem. Bővebbet levélben, amit várok attól a magyar hölgytől, aki hasonló hirdetést adna fel. Kb. 35—40 éves, szeretetet és megértő életértsást keres. Leveleket a kiadóba kérek. Jelige: „Míg élek — remélek“.

Két egyedülálló leánytestvér Eszter 38 éves, 160 cm, barna, Irén 36 éves, 154 cm, barna. Megismerkednének házasság céljából nyugaton élő férfival, Tóth Eszter és Irén, H-2340 Kiskunlacháza, Béke u. 10

Magyarországon élő, 66 éves hölgy, mérnök özevgye, gyakran nyugaton élő gyermekeinél tartózkodik, házasság céljából megismerkedne hozzá illő, megértő emberrel. „Nem dohányzom“ jeligére a kiadóba.

Skandináviában diplomázott — 52 éves fogorvos — 25 évig magánpraxist folytatott — családi körülmények miatt Bécsbe települt, munkalehetőséget keres kollega mellett Bécsben vagy környékén. Ertesítést „Nagy gyakorlat“ jeligére kérek.

Ispánky atya emlékiratai — a majdnem 800 oldalas történelmi mű tartalmazza a Mindszenty per eddig ismeretlen részleteit. „Az évszázad pere“ címmel megjelent Kanadában, Vörösvári István kiadásában. A könyv ára: vászonkötésben \$ 30 + 3 postaköltség. Megrendelhető az összeg előzetes beküldése mellett az alábbi címen: Danubia Book Company, 58, Chatsworth Rd., GB — London N.W. 2.

Angol nyelvtudással rendelkező idősebb, magányos hölgyet, vagy „au pair“ Mádchent keresünk az NSZK-ba 4 és fél éves kisfiunk mellé nyelvtanítás céljából. Jelentkezését „Schwarzwaldd“ jeligére kérjük a kiadóba.

Magyarok utazást rendeznek Magyarországra, június 28—július 11-ig. Érdeklődés: Me Flandrin, 21. A. Rivoire, 38100 Grenoble. ☎ 76 21 31 74, Franciaország.

Hiteles törvényes fordító és tolmács vállalja műszaki, tudományos szövegek és okmányok fordítását németre/magyarra. Számítógépes szövegfeldolgozás, rövid határidők, olcsó árak. Kérjen árajánlatot! ☎ 0761/58 39 63. Judit Neumann, Hansjakobstr. 30, 7803 Gundelfingen.

● HIRDETŐINK FIGYELMÉBE ●

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után tudunk közölni!

Megjelent az ÚJ DIALÓG 1987 évi első száma. Megrendelhető a szerkesztőség címen: Siegfriedgasse 50, A-1210 Wien. Évi előfizetés Európában DM 18.—, tengerentúl US \$ 11.—, vagy ennek megfelelő valuta.

VIDEO — FÉNYKÉPEZŐGÉPEK

FOTOMUNKÁK — PASSFOTO

FOTO DOBOS
Rindermarkt 16
8000 München 2 - Telefon (0 89) 26 51 12

KÖZLEMÉNY

Az Itáliában tartózkodó magyar menekültek megsegítésére az előző gyűjtés eredménye 9,052,260 líra volt. A legutóbbi 8,406,511 líra, tehát 645,749 lírával kevesebb. Ez érthető a dollár árfolyamának esőkkenése miatt. Az adakozók nevei:

K. Nickl, Hollandia: 60.000 líra. Bahn Michel, Franciaország: 20.920 líra. Németországból: Alexander Neu, DM 500.—; dr. R. Vidrányi, DM 100.—; dr. Tibor Glaz, DM 50.—; Ignac v. Tóth, DM 25.—. Összesen: 479.433 líra. Svédországból: H. Enyedi, 150.— korona; Halász Ferenc, 120.— korona; Hegyi Márton, 100.— korona; Mórincz László, 50.— korona. Összesen 82.000 líra. Dániából: Mária Hőnig, 100.— korona, = 18.518 líra. Norvégiából: Sverre Maroen, 30.000 líra. Svájból: Simon Károly, US \$ 30.—; Kisfaludy Lászlóné, 100.— frank; Mikics Alfréd, 60.— frank; Bors Jenő, 60.— frank; Kády József, 50.— frank; P. Danczkay-Mike, 25.— frank; Hieronymi Pál, US \$ 50.—. Összesen: 346.888 líra.

Minden kedves jótevőnek ezúton is hálás köszönetet mondok:

P. Salamon Z. László, OFM Cap.

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN!

Hirdetési díjak 1986. november 1-től:
Apró-, házassági-, általános hirdetés ára soronként (kb. 40 betű) DM 5.—
Jelige portóval DM 5.—
Külön kívánságokat esetenként árazunk.
Üzleti hirdetések soronként DM 8.—
Nagybetűs (kétsoros) sor DM 16.—
Keretben megkezdett 5 cm-enként DM 10.—

Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese. Egymásután háromszoros hirdetés esetén 10 % kedvezmény.

Egymásután hatszoros hirdetés esetén 20 % kedvezmény.

Egy évi hirdetés esetén 25 % kedvezmény.

Egész Nyugat-Európában olvassák lapunkat honfitársaink!

Mérnök, 33/187, német állampolgár, rendezett anyagiakkal, megismerkedne hozzá illő magyar hölgygel. Fényképes leveleket „Medica“ jeligére a kiadóba kérem.

33 éves, Budapesten élő, sokoldalú, komoly gondolkodású, vídám természetű hölgy ezúton keresi élete párját. Címe: Kotroczó Éva, H-1065 Budapest, Rudas László utca 21.

ÚJ TERJESZTŐ! Közi-Horváth: „Leben und Sterben von Bischof Apor“ (DM 18.—) c. könyvét ezúton a Freundeskreis Maria Goretti terjeszti. Címe: Planeggstr. 22 B, 8000 München 69, ☎ 8 34 20 50.

48 éves, 179 cm, 75 kg, barna, elvált férfi. 7 éves kislával házasság céljából megismerkedne korban hozzáillő hölgygel. Egy gyerek nem akadály. Falusi kertés házam van. „Jó szakember jeligére“ a kiadóba.

SOS! Szépre igényes, 48-170-60, szakember szeretnék megismerkedni házasságot szerető, valahol a nyugati világban élő s onnét állampolgársággal rendelkező, kedves nővel. „Gyönyörűm“ jeligére.

Szöke hajú, 43 éves, 160 cm magas. Németországban. Stuttgart környékén élő házias nő, szeretne megismerkedni korban hozzá illő, komolyszándékú férfival. „Hóvirág“ jeligére a kiadóba.

CAC. RES - CACIB szülőkötől magyar vizsla-kölyök eladó. Cím: Cibere Lajos, H-2120 Dunakeszi, Martinovics u. vagy Egerbushstr. 74, D-8000 München 50. Telefon: 8 12 24 64.

Barna hajú, 37 éves, 180 cm magas. Svédországban élő legény keresi 18—30 éves hajadon vagy özevgyasszony ismeretségét házasság céljából. Jelige: „Concordia Pia“.

Eladó Stiófokon egy 120 m² alapterületű ház. 600 m² telken, 300 m-re a Balatontól. Érdeklődők forduljanak Mme Lecoeuvrehoz, 20, Rue Ste. Geneviève, F-92000 Nanterre. Tel.: 47 2907 10.

Ének, gitár és zeneelméleti oktatást vállalok. Gál Csaba, 8000 München 40, Rambergstr. 6, ☎ 39 18 57.

NEMZETŐR KÖNYVEK

Gloria victis 1956—86. 3. kiadás, 156. old. US \$ 10.— DM 20.—
Független Fórum — Szamizdat antológia, 336 old. US \$ 17.— DM 35.—
Tollas Tibor: Forgószélben
Válogatott versek, 250 old. fűzve 30.—
vászonkötésben 38.—
Fehérvári István: Szovjetvilág
Magyarországon 1945—1956, fűzve 35.—
keménykötésben 45.—
Megrendelhető a könyv árának egyidejű beküldésével: Nemzetőr, Ferchenbachstr. 88 D-8000 München 50, BRD címen.

TANÁCSADÁSSAL ÉS HITELES HIVATALOS FORDÍTÁSSAL

állunk magasszakértett szakértői konzíliumunkkal az **ÖN** szolgálatában: **nemzetiséti, állampolgársági, menekültügyi** és más kérdésekben, illetve **kivonatok, oklevelek, jogosítványok** és más okiratok fordítását vállaljuk: **magyar, jugoszláv, román** és más kelet-európai nyelvekből gyorsan és kedvező áron. Irodai címünk: Dolmetscherbüro, Gereonskloster 20, 5000 KÖLN 1. Telefon: (9—17 óráig): (02 21) 13 66 66. Esti és hétvégi ügyeletünk: (022 71) 6 38 01.

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
Oberföhringer Str. 40.
D-8000 München 81
Telefon: (0 89) 98 26 37 - 38

Felelős Kiadó:
a Magyar Kat. Főlelkészég.
Főszerkesztő: P. Szöke János.
Felelős Szerkesztő:
Fejős Ottó.

Redaktion und Herausgeber:
die Ungarische Oberselsorge,
Oberföhringer Str. 40
8000 München 81,
Telefon: (0 89) 98 26 37 - 38.

Chefredakteur: P. János Szöke.
Verantw. Redakteur:
Ottó Fejős.

Abonnement: DM 20.— pro Jahr und nach Übersee mit Luftpost DM 30.—

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és náluk is kell előfizetni!

Tengerentúlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

Előfizetési ár egy évre DM 20.— vagy ennek megfelelő valuta.

Tengerentúlra légipostával DM 30.—

Lapzárta: minden hónap 15-én.

Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.

Postascheckkonto München:

Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80

Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto

Bankkonto: Bayer. Vereinsbank,

Konto-Nr. 145 857 - BLZ 700 202 70

Kath. Ung. Seelsorge „Életünk“.

Druck: Danubia Druckerei GmbH,

Ferchenbachstr. 88 - 8000 München 50

Beilagenhinweis: zu dieser Auflage liegt ein RUNDSCHREIBEN bei — A kiadványhoz körlevelet mellékelünk.

ELŐFIZETŐINK ÉS HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket, átutalásokat nem bankkontonkra, hanem postacsekkkötőnkre kérünk. Kath. Ungarn-Seelsorge München, — Sonderkonto, Postascheckamt München, Konto-Nr. 606 50-803.

HAZAI HENTESÁRÚ DM

1 kg Kolbász, füstölt, száraz	18.—
1 kg Kolbász, frissen füstölt	16.—
1 kg Vészshurka rizsával	12.—
1 kg Májshurka rizsával	12.—
1 kg Disznósajt	14.80
1 kg Tokaszalonna	10.80
1 kg Húsos vastagszalonna	14.—
1 kg Tepertő	16.—
1 kg Füstölt borda	12.—
1 kg Füstölt sonka	24.—

A szállítás utánvétele.

5 kilón felüli rendelésnél portómentes.

Külföldre nem szállítunk!

MICHAEL TAUBEL, Metzgermeister

Peter Rosegger Str. 3, 6710 Frankenthal/Pf.

Telefon: (062 33) 6 26 93

Megjelent a NEMZEDÉKEK c. történelmi folyóirat első száma. Megrendelhető: Hajnal L. Gábor, St. Cajetanstr. 4/I, D-8000 München 80 címen. Évi előfizetés: DM 60.—.

ART

DÉMÉNAGEMENTS S. A.

Szállítási vállalat

Szállítások belföldre és külföldre, tengerentúlra — légiszállítással is — költözködés, bútortárolás, külföldi szállítmányoknál a vám elintézése.

Magyarországra is szállítunk!

Az összes keleti és nyugati államokba oda - vissza szállítunk.

Magyarországi képviselőnk:

Trans COOP, Honvéd utca 28

7400 Kaposvár. ☎ 0036 (82) 13 - 877.

Magyaroknak kedvezmény!

ART Déménagements S. A.

2 rte du Grand Lancy

CH - 1211 Genève 26

Telefon 0 22 / 43 36 32 (magyarul is!)

Privát cím: Keresztes László

58 rte de Vervier

CH - 1227 Carouge, GE

Telefon 0 22 / 42 98 36 este 7 óra után

Kiadóhivatalunknál kapható könyvek

Mindszenty József: Napi jegyzetek,

480 o., vászonk. DM 32.— § 15.—

Mindszenty József: Hirdettem az Igét

(1944—1975). — 300 oldal, vászon-

kötésben DM 20.— § 10.—

Kardinal Mindszenty: Erinnerung.

4. kiad., vász. köt., DM 40.— § 22.—

Közi Horváth József: Mindszenty